

LETQ XXIII. Štev. 160
IZDAJA IN TISKA
CASOPISNO ZALOŽNIŠKO
PODJETJE
"LJUDSKA PRAVICA"
DIREKTOR PODJETJA
LEV MODIC
GLAVNI IN ODGOVORNI
UREDNIK
IVAN SINKOVEC
List izhaja vsak dan razen
petka - Cena 10 dinarjev

Ljudska PRAVICA

"LJUDSKA PRAVICA"
USTANOVLJENA 6. OKTOBRA
1934 - MED NARODNOOSVO-
BODILNO BORBO JE IZHA-
JALA KOT 16-DNEVNIK IN
TEDNIK - OD OSVOBODITVE
DO 1. JULJA 1951 KOT DNEV-
NIK. NATO PA KOT TEDNIK
- OD 1. JUNJA 1953 IZHAJA
V REDAKCIJSKI POVEZANO-
STI 2. BORBO.

Z ZASEDANJA ZVEZNE LJUDSKE SKUPŠČINE

Občinski ljudski odbori bodo dobili znatno širše pravice, kakor jih imajo zdaj

Obrazložitev osnutka zakona o spremembah in dopolnitvah splošnega zakona o ureditvi občin in okrajev je podal član ZIS Slobodan Penezić — Zvezni svet je sprejel osnutek zakona o vinu

Beograd, 8. juh (Tanjug). — Danes sta začela delati doma Zvezne ljudske skupščine. Zvezni svet je sprejel končni osnutek zakona o spremembah in dopolnitvah splošnega zakona o ureditvi občin in okrajev. Spremembe in dopolnitve zakona o ureditvi občin in okrajev je obrazložil član Zveznega izvršnega sveta Slobodan Penezić.

Zvezni svet je sprejel osnutek zakona o vinu. To je pravzaprav prečiščeno besedilo osnutka zakona, ki je bil pripravljen že leta 1955.

Z novim zakonom je podrobneje urejeno nadzorstvo nad izpolnjevanjem predpisov o proizvodnji in prometu z vini ter izdelki iz grozdja in vina. Z njim sta urejena tudi proizvodnja in promet z umetnimi vini.

Po sprejetem besedilu zakona je Zvezni izvršni svet pooblaščen, da izda predpise o proizvodnji alkoholnih pijač po gospodarskih organizacijah, katerih proizvodnja in promet nista urejena s tem zakonom in da določi izbere za proizvodnjo. Ta zakon samo predvideva, da bodo ti predpisi določali, da takšnih alkoholnih pijač ni dovoljeno prodajati z imenom, ki vsebuje besedo »vino« ali z imenom, običajnim za naravna vina. Osnutek zakona o vinu bo obravnaval tudi zbor proizvajalcev Zvezne ljudske skupščine.

Na dnevnem redu Zveznega sveta in Zbora proizvajalcev je še obravnavanje osnutka odloka o dodeljevanju sredstev iz gospodarskih rezerv federacije za dotacije proizvajalcem koksia in ob-

ravnavanje osnutka odloka o potrditvi uredb Zveznega izvršnega sveta.

V Zveznem svetu bodo obravnavali tudi poročilo o delu odbora za prošnje in pritožbe od 1. januarja do 30. junija letošnjega leta.

Na seji Zbora proizvajalcev, ki je bila danes dopoldne, so poslušali odgovor predstavnik Zveznega izvršnega sveta Veljka Zekovića na vprašanje ljudskega poslanca Rudija Roglja iz Maribora, ki se je zanimal za to, ali bo Zvezni izvršni svet odobril določeno kvoto deviznih sredstev, ki bi jih lahko uporabili vojaški vojni invalidi za nakup motornih vozil v tujini.

V odgovoru Veljka Zekovića je poudarjeno, da namerava ZIS kakor lani uvoziti določeno število avtomobilov za potrebe vojaških vojnih invalidov. Zeković je pripomnil, da v sekretariatu za socialno zaščito ZIS zdaj proučuje pogoje, v katerih bodo vojaški vojni invalidi lahko kupili ta vozila.

Šoda po obrazložitvi Slobodana Penezića volijo občinski zbori v okrajni zbor odbornikov sorazmerno s številom prebivalcev na področju občine. To pomeni, da ima zmerom enako število prebi-

Slobodan Penezić

valcev — volivcev svojega predstavnika v okrajnem ljudskem odboru oziroma v okrajnem zboru. Temeljno načelo je: enako število volivcev na enega predstavnika, ne pa vsaka občina svojega predstavnika. Občina torej ni neposredno zastopana v okrajnem zboru, marveč so zastopani njeni prebivalci posebej prek določenih delegatov oziroma odbornikov občinskega zbora. V okrajni zbor proizvajalcev se volijo delegati tudi sorazmerno s številom proizvajalcev ustrezne proizvodne skupine na področju občin.

S tem zakonom se podaljšuje mandatno obdobje ljudskih odborov na štiri leta. Nobenih razlogov in opravičila ni, da bi se mandatno obdobje občinskih ljudskih odborov razlikovalo od mandatnega obdobja okrajnih ljudskih odborov. Nasprotno, v delegatskem sistemu morajo biti mandatna obdobja občinskih in okrajnih ljudskih odborov vskladna.

Potem je Slobodan Penezić obširneje govoril o ukinitvi okrajev v Črni gori, kjer so bili v določenem smislu ovira v razvoju in krepitvi komunalnega sistema. Predlagani zakon zagotavlja občinam v tej republiki vse tiste pravice in dolžnosti, ki jih imajo tudi ostale občine v našem komunalnem sistemu.

POTRDIJE DOSEDANJE KONCEPCIJE O POLITIČNI FUNKCIJI ODBORNIKOV

Na koncu obrazložitve je Slobodan Penezić rekel: »Predlagani zakon ureja tudi nekatera vpra-

šanja, važna za organizacijo in poslovanje ljudskih odborov. Ta zakon določa splošne meje številčne sestave ljudskih odborov in okrajev oziroma njihovih svetov, konkretno sestavo sveta vsakega ljudskega odbora pa določa sam ljudski odbor s statutom občine oziroma okraja ter v mejah, ki jih določijo ljudske republike. Okviri številčne sestave svetov ljudskih odborov, ki jih določa ta zakonski osnutek, so dovolj široki, da lahko vsak ljudski odbor določi številčno sestavo svojih svetov po svojih konkretnih pogojih in potrebah.

Praksa je pokazala, da je potrebno natančnejše formuliranje pravic odbornikov in članov svetov ljudskih odborov. Tej potrebi je zadoščeno s tem zakonskim osnutkom, ki na jasen način potrjuje našo dosedanje koncepcijo o politični funkciji odbornikov in članov svetov, v tej zvezi pa ureja tudi načeto vprašanje. Ta zakonski osnutek, če ga pogledamo v celoti, s tem, da upostavlja zbor proizvajalcev kot stalni dom v vseh ljudskih odborih občine in delegatski sistem za volitve odbornikov v okrajnih ljudskih odborih, pomeni velik korak naprej v razvoju našega komunalnega sistema, s tem pa tudi v razvoju in krepitvi naše socialistične demokracije.

Sirski gost v Beogradu

Zunanji minister Salah Bitar je sinoči prispel v našo državo — Obiskal bo tudi Ljubljano in imel razgovore z gospodarskimi in političnimi funkcionarji

Beograd, 8. jul. (Tanjug) Sirski zunanji minister Salah Bitar je nocoj z letalom JAT prispel iz Rima v Beograd. V Jugoslaviji se bo mudil pet dni kot gost državnega sekretarja za zunanje zadeve Koče Popovića. Salaha Bitarja spremlja njegov osebni sekretar Izat Ubari.

Po prihodu je minister Bitar izjavil novinarjem: »Zelo sem srečen, da sem prispel v Jugoslavijo, v prijateljsko deželo, ki nam je mnogokrat dokazala svoje prijateljstvo, zlasti pa ob zadnjem napadu na Egipt. Veselim se obiska ter sporočam pozdrave svoje dežele veliki Jugoslaviji.

Sirski gost bo ostal v Beogradu v torek in sredo, ostala dva dni pa bo prebil v Ljubljani in

Predsednik Tito sprejel delegacijo sovjetskih vojnih veteramov

Beograd, 8. jul. (Tanjug). Predsednik republike Josip Broz-Tito je danes dopoldne na Brionih sprejel delegacijo komiteja sovjetskih vojnih veteramov s podpredsednikom komiteja Sidorom Kovpakom na čelu. Na sprejemu je bil tudi član centralnega odbora Zveze borcev Jugoslavije Vlado Segrt, ki spremlja sovjetsko delegacijo.

Člani delegacije sovjetskih vojnih veteramov so bili potem gostje predsednika republike na kosilu, na katerem so bili tudi podpredsednik Izvršnega sveta Hrvatske Božidar Maslarić, generalpolkovnik Kosta Nagy in generalpodpolkovnik Milan Zeželj.

Opatiji. V petek ga bo na Brionih sprejel predsednik republike Josip Broz-Tito. Med obiskom v Beogradu bo imel Salaha Bitar razgovore s podpredsednikom Zveznega izvršnega sveta Svetozarjem Vukmanovićem, državnim sekretarjem za zunanje zadeve Kočo Popovićem, predsednikom zunanjepolitičnega odbora Zvezne ljudske skupščine Veljkom Vlahovićem in drugimi jugoslovanskimi državnimi in gospodarskimi voditelji. Med obiskom v Ljubljani bo imel razgovore s političnimi funkcionarji ter si bo ogledal tudi »Litostroj«.

Sirski zunanji minister Salah Bitar se je rodil 1913 v Damasku. Visoke šole je končal v Parizu, kjer je tudi diplomiral. Politično se je začel udeleževati leta 1943. Za časa diktature v Siriji je bil zaprt in deportiran. Ko se je vrnil iz izgnanstva in je bil v Siriji vzpostavljen demokracijski parlamentarni režim, je bil kot predstavnik Socialistične stranke arabskega preporoda izvoljen leta 1956 za poslanca Damaska. Junija 1956 je postal zunanji minister.

Salah Bitar o izgradnji Sirije

Rim, 8. julija. (ANSA) Sirski zunanji minister Salah El Bitar je danes v Rimu izjavil, da se je z italijanskimi državniki razgovarjal o morebitnem sodelovanju italijanskih inženirjev in tehnikov v izpolnjevanju gospodarskih programov v Siriji. Bitar je tudi dejal, da v Siriji že izpolnjuje obširen program gospodarske izgradnje. Pri uresničevanju tega načrta lahko sodeluje tudi tuji kapital.

ZASEDANJE GOSPODARSKO-SOCIALNEGA SVETA OZN

Sistema, ki morata koeksistirati

Sovjetska delegacija meni, da bi morali mnoga pereča vprašanja urediti ob sodelovanju vseh, zlasti še vprašnji trgovine in razvoja nerazvitih dežel

Zeneva, 8. jul. (Tanjug). Vodja sovjetske delegacije na štirinajstem zasedanju Gospodarsko-socialnega sveta Aleksej Zaharov je danes dopoldne predlagal, naj se obrne Svet na vse dežele, predosem pa na stalne člane Varnostnega sveta s pozivom, naj zmanjšajo svoje izdatke za oboroževanje za 10 do 15%, da bi lahko ta denar koristno uporabili za gospodarski razvoj.

Ko je govoril o vplivu, ki ga ima tekmovanje v oboroževanju na gospodarstvo, je Zaharov rekel, da je Sovjetska zveza letos znižala vojne izdatke za 6 milijard rubljev.

V daljšem govoru, ki ga je imel danes dopoldne v nadaljevanju debate o gospodarskem sodelovanju, je Zaharov pozval vse dežele, naj odkritosrčno priznajo, da sta na svetu dva glavna sistema in da zato morata koeksistirati. Miroljubni vpliv med tema dvema sistemoma bo pokazal, kateri je gospodarsko boljši, Zaharov je pripomnil, da ni potrebno, da se tekmovalci ločijo drug od drugega, marveč naj bodo tesno povezani in naj živahno trgujejo, kar bi vsem koristilo. Gospodarsko-socialni

svet si mora prizadevati, da doseže ta cilj.

Zaharov je nadalje rekel, da ima Sovjetska zveza zdaj 6 milijonov tehničnih strokovnjakov. Nedavne spremembe v upravljanju gospodarstva so zelo ugodno vplivale na povečanje celotnega obsega gospodarske dejavnosti v SZ. Sovjetska delegacija meni, da bi morali mnoga pereča vprašanja urediti ob sodelovanju vseh dežel. Dve takšni vprašanji sta trgovina in razvoj nerazvitih dežel.

Ko je govoril o prvem vprašanju, je Zaharov rekel, da uveljavljajo zahodne dežele diskriminacijo v trgovini z nekaterimi deželami. Znova se je zavzel za upostavitve univerzalne trgovinske organizacije v okviru ZN. Potem je izrazil obžalovanje, da so upostavili skupni evropski trg in Evroatom, o katerih je rekel, da izpodkopavata svetovno sodelovanje. Poudaril je tudi važnost regionalnih gospodarskih komisij ZN in zahteval, naj bi bile v teh komisijah zastopane tudi Severna Koreja, Severni Vietnam in Vzhodna Nemčija.

Vodja angleške delegacije je izjavil, da postaja gospodarski razvoj temelj sleherne gospodarske politike, da pa ima tudi gospodarska ekspanzija svoje slabe strani. Ena izmed njih je inflacija. Zato je nadzorstvo nad inflacijo in ohranitev gospodarske stabilnosti po njegovem mnenju enako važno vprašanje, kakor problem nezaposlenosti. Vodja angleške delegacije je izrazil upanje, da bodo deflacijski ukrepi, ki so jih storile posamezne dežele, pozitivno vplivali in dali novo pobudo za hitrejši gospodarski napredek. Potem se je izrekel za upostavitve svobodnih trgovinskih področij in carinske unije za Evropo, češ da ne gre za upostavitve diskriminacijskega bloka dežel in da bodo ti rra-

blemi ugodno vplivali na svetovno gospodarstvo v celoti. Angleška delegacija znova izraža mnenje, da je najvažnejša naloga Gospodarsko-socialnega sveta pomagati pri ureditvi vprašanja, kako obraniti velik in nagel napredek gospodarstva v raznih deželah s tem, da bi se hkrati ognili inflaciji.

Na koncu dopoldanske seje je izvršilni sekretar za Azijo in Daljni vzhod Narasiman opozoril na potrebo po povečanju kmetijske proizvodnje in delovne storilnosti. Hkrati je pripomnil, da se čedalje bolj poglablja zavest, da je treba azijske dežele industrializirati. Računati pa je treba na neravnotežje med uvozom in izvozom, ki bi utegnilo ogroziti nadaljnji razvoj Azije. Sleherno pomoč je treba dati azijskim deželam pravočasno. Ta pomoč bo hkrati ugodno vplivala na razvite dežele.

Naši državniki odpotovali na odhiti v SZ

Beograd, 8. jul. (Tanjug) Podpredsednika Zveznega izvršnega sveta Edvard Kardelj in Aleksander Ranković, predsednik Ljudske skupščine LR Srbije Jovan Veselinov in generalpolkovnik Otmar Kreačić so včeraj s svojimi soprogami odpotovali v SZ na odhiti, ki ga bodo prebili na kavkaški obali. Na povratku v Jugoslavijo se bodo ustavili na zasebnem obisku v nekaterih skandinavskih in zahodnoevropskih deželah.

Na zemskem letališču so jih ob odhodu pozdravili sekretar Zveznega izvršnega sveta Veljko Zeković, član Zveznega izvršnega sveta Moma Marković, državni sekretar za notranje zadeve Svetislav Stefanović, sekretar Izvršnega sveta LR Srbije Radovan Grković in državni podsekretar v ZIS Anton Vratuša.

Hruščev in Bulganin odpotovala v ČSR

Moskva, 8. jul. (Tanjug). Sovjetska vladna in partijska delegacija, ki jo vodita Hruščev in Bulganin, je danes odpotovala na obisk v ČSR.

Obrazložitev Penezića

Ko gradimo temelje komunalnega sistema v naši deželi, je rekel Slobodan Penezić, smo zmerom menili, da naši ukrepi niso dokončni in da se bo naš komunalni sistem v praksi razvijal in izpolnjeval. Dosedanji uspehi so pokazali, da je bilo takšno gledanje docela upravičeno in zato se bomo ravnali po njem tudi v prihodnje.

Zdaj so povsem dozoreli pogoji za prenos teh pristojnosti z okrajev na občine v mnogo večjem obsegu kakor doslej, zlasti na področju gospodarstva. V tej smeri pripravljamo ZIS predpise, ki jih bo v kratkem predložil Skupščini. To bo še jasneje določilo status občine, kakor tudi njene odnose do okraja in drugih organov. Čeprav sedanja teritorialna razdelitev ni dokončna, lahko velja za stabilno. Praksa je zlasti potrdila trditve, da bodi okraj skupnost komun in da naj v glavnem opravlja kontrolne in usmerjalne funkcije, kar zahteva upostavitve teritorialno večjih in močnejših okrajev.

NAJPOMEMBNEJŠA ELEMENTA PREDLAGANEGA ZAKONA

Dva najpomembnejša elementa predlaganega zakona, je rekel Slobodan Penezić, sta upostavitve zbora proizvajalcev kot drugega sveta v ljudskih odborih vseh občin in delegatskega sistema za volitve obeh svetov okrajnega ljudskega odbora. Dveletne izkušnje so pokazale, da sta se ta dva sveta v občinah, v katerih sta bila upostavljena, zelo dobro obnesla. Predstavniki proizvajalcev so sodelovali prek svojih zborov mnogo bolj aktivno pri obravnavanju raznih gospodarskih vprašanj. Bili so močan instrument, s katerim so proizvajalci vplivali na ukrepanje na gospodarskem in na drugih področjih. Zato je bilo čedalje pogostejše slišati zahtevo po upostavitvi zborov proizvajalcev tudi v drugih občinah. Tudi na prvem kongresu de-

lavskih svetov so poudarili to vprašanje in v resoluciji je rečeno da »je treba zbere proizvajalcev tudi v prihodnje krepiti in razvijati kot demokratično obliko uveljavljanja vodilne vloge delavskega razreda v družbenem razvoju, v neposrednem sodelovanju proizvajalcev pri razdelitvi dohodka in pri razpolaganju s presežkom dela, pri določanju ciljev gospodarske politike, kakor tudi pri obravnavanju vseh gospodarskih in socialnih pogojev ter potreb delovnih ljudi«.

ZBORI PROIZVAJALCEV — POLITIČNA OBLIKA

So pa še drugi razlogi za upostavitve zborov proizvajalcev pri občinskih ljudskih odborih. Prvič, naš državni sistem sloni na istih načelih od občine do federacije, t. j. na stopnjah oblasti. Zaradi te enotnosti načel organizacija naše državne oblasti zahteva upostavitve zbora proizvajalcev kot drugega sveta v organizaciji občinskega ljudskega odbora. Dosedanja praksa je pokazala, da so zbori proizvajalcev v bistvu politična oblika, prek katere delavski razred z demokratičnim mehanizmom zagotavlja svoje neposredno sodelovanje v organih oblasti. Zbori proizvajalcev so torej v naši politični organizaciji nujnost, dokler je še razlika med proizvajalci in neproizvajalci. Z bodočimi spremembami v pristojnosti ljudskih odborov bodo dobili občinski ljudski odbori še znatno širše pravice, kakor jih imajo zdaj. To pomeni, da bo te družbene funkcije, ki jih mora družbena skupnost kot celota obdržati in opravljati glede na gospodarske organizacije in druge samostojne ustanove, v katerih je upostavljeno družbeno upravljanje ali samoupravljanje, opravljala tudi občina v okviru splošnih načel, določenih z zveznimi predpisi ali zveznim družbenim planom. Zato si niti misliti ne moremo, da občina ne bi imela organa, kakor je zbor proizvajalcev.

DELEGATSKI SISTEM ZA VOLITVE

Druga novost tega zakona je, da uvaja delegatski sistem za volitve odbornikov okrajnega ljudskega odbora. Delegatski sistem je logična posledica načela, da je okraj skupnost občin in da kot takšen opravlja posle skupne koristi za občine na področju okra-

Za zaprtimi vrati

Predstavniki zahodnih držav so obravnavali sedanji položaj v razorožitvenih razgovorih

London, 8. jul. (Tanjug). — Danes dopoldne je bila v ožjem odboru razorožitvene komisije OZN zaprta seja predstavnikov zahodnih držav, na kateri so obravnavali sedanji položaj v poteku razgovorov.

Po mnenju dobro poučenih krogov v Londonu ameriški delegat Stassen še ni do konca obrazložil predloga zahodnih držav o omejenem sporazumu o razorožitvi. Ti krogi pripominjajo, da so zahodne države bržčas pojasnile svoje predloge v vprašanju atomskega orožja, medtem ko se o ostalih vprašanjih še niso postavile na dokončno stališče.

Diplomatski krogi v Londonu sodijo, da bo sovjetski delegat Zorin na današnjem plenarnem sestanku ožjega odbora nadaljeval pojasnjevanje sovjetskih sta-

lišč in da bo stavil morebiti tudi nekatere nove sovjetske predloge.

Predstavniki zunanjega ministristva je na današnjem sestanku z novinarji povedal, da bosta na popoldanskem sestanku ožjega odbora vodila britansko delegacijo zunanji minister Selwyn Lloyd in stalni britanski delegat Allan Noble.

Čestitke za argentinski narodni praznik

Beograd, 8. jul. (Tanjug). — Predsednik republike Josip Broz Tito je poslal začasnemu predsedniku republike Argentine Pedru Aramburuju brzojavko, v kateri mu čestita ob argentinskem narodnem prazniku.

VREMENSKA NAPOVED

za torek, 9. julija
Sprva pretežno jasno, popoldne povedana oblačnost in krajevne nevihte. Temperatura ponoči med 14 in 18, v Primorju 22, najvišje dnevne temperature med 33 in 37 stopinj C.

Stanje vremena

Frontalne mornje se zadržuje nad Anglijo. Nekočko hladnejši zrak je v višinah zalej Severne Alpe, kjer sovražna nevihte.

PO STATISTIČNIH PODATKIH

NARAŠČANJE industrijske proizvodnje

pa tudi delovne storilnosti

Beograd, 8. jul. (Tanjug). Iz meseca v mesec zaznamuje statistika stalno naraščanje industrijske proizvodnje. V petih mesecih tega leta je bila industrijska proizvodnja za 21 % večja kot v istem obdobju lanskega leta.

Proizvodnja se je močno povečala v vseh industrijskih panogah, razen v tobačni industriji, to pa zato, ker je bil lanski donos tobaka slab. Najbolj se je povečala proizvodnja nafte — za 40 %, elektroindustrije — 38 %, gume — 31 %, črne metalurgije — 30 %, električne energije in kmetijskih izdelkov 25 % itd.

Tudi v panogah, kjer proizvajajo za široko potrošnjo, kot v

elektroindustrijski, kovinski, živilski, tekstilni industriji in še nekaterih, se je proizvodnja zelo povečala.

Pri tem ne smemo prezreti, da hkrati narašča tudi delovna storilnost. Čeprav za sedaj ni moč natančno dognati, koliko se je dvignila, vendar pa dejstvo, da je proizvodnja narasla za 21 %, zaposlenost pa komaj za 6 %, zgovorno pove, da se je delovna storilnost znatno povečala.

Indeksi petmesečne proizvodnje po republikah se gibljejo takole: Srbija 121, Hrvatska 122, Slovenija 119, Bosna in Hercegovina 121, Makedonija 112 in Črna gora 117.

POGOVOR PODPRESEDNIKA ZIS RODOLJUBA COLAKOVICA Z NOVINARJI

Spričo dolgotrajnega študiranja bo treba storiti ustrezne ukrepe

Zvezni izvršni svet je predlagal Zvezni ljudski skupščini, naj bi upostavila skupno komisijo, ki bi proučila način šolanja strokovnih kadrov za gospodarstvo

Beograd, 8. jul. (Tanjug). Podpredsednik ZIS Rodoljub Colaković je danes na sestanku z novinarji izjavil, da je ZIS predlagal Zvezni ljudski skupščini, naj bi upostavila skupno komisijo, ki bi proučila način šolanja strokovnih kadrov za gospodarstvo in razne družbene službe.

Colaković je rekel, da to vprašanje pri nas še ni urejeno tako, kakor bi moralo biti. Z nekaterih fakultet odhajajo ljudje v prakso, ko jim je že 29 ali 30 let. To je velika škoda ne samo za naše gospodarstvo, marveč tudi za našo skupnost. Pri obravnavanju tega vprašanja je neumestna slehera improvizacija ali prenapetost.

V naši javnosti je slišati upravičene kritike spričo dolgotrajnega študiranja in velikega števila absolutov. Treba bo storiti ustrezne ukrepe. Skupnost daje znatna sredstva za šolanje strokovnjakov, sadovi pa niso takšni, kakršne po pravici pričakuje. Jeseni pojdemo pred Skupščino s sistemom šolanja in vzgoje, v katerem bo marsikaj novega. Z družbenim upravljanjem smo storili glede naših univerz velik korak naprej. Organi družbenega upravljanja so storili na naših fakultetah marsikaj dobrega. To pot moramo nadaljevati, če šole moramo še bolj približati življenju in poskrbeti, da bodo prišli iz njih kadri, ki bodo koristili predvsem našemu gospodarstvu, pa tudi drugim družbenim službam.

Skupni komisiji bo načeloval član ZIS Krsto Crvenkovski, med člani pa bosta tudi Vlado Krivic in ing. Jože Levstik. Naloga skupne komisije bo predvsem, da ob aktivnem sodelovanju predstavnikov zainteresiranih gospodarskih panog in družbenih služb

ter prosvetnih in drugih javnih delavcev vsestransko prouči sedanje stanje in priporoči tretje stopnje glede njihovih vrst in tipov ter organizacije pouka in vsebine šolanja. Posebno pozornost bo komisija posvetila vprašanju sodobnosti pouka, trajanju študija, moralnemu liku kadrov ter vprašanju naše prakse in družbenega razvoja v zvezi s šolanjem kadrov.

Komisija bo pripravila organizacijo sistema šol tretje stopnje (univerz, visokih in višjih šol) ob upoštevanju potreb večje diferenciacije glede vrste kadrov, njihove strokovne izobrazbe in sposobnosti visoko kvalificiranih strokovnjakov za praktično delo. Komisija naj tudi predloži organizacijo rednega pouka in vsebine šolanja v šolah tretje stopnje po tipih in vrstah, ob upoštevanju usposobljenosti strokovnjakov, ki naj pridejo iz teh šol. Predložila bo tudi oblike pouka po diplomu in pri tem upoštevala vsebino šolanja in lik strokovnjakov, ki se bodo šolali v posameznih vrstah šol tretje stopnje, kakor tudi potrebo po rednem obveščanju strokovnjakov v praksi o novih znanstvenih dosežkih. Predložiti bo morala tudi metode pouka v posebnih težajih za kadre, ki niso končali fakultete.

V ZENEVI SE JE ZAČELO ZASEDANJE MEDNARODNE KONFERENCE ZA BOJ PROTI POLIOMIELITISU

Število obolenj za otroško paralizo pada po vsem svetu

Konference se udeležuje tudi dr. Jonas Salk

Zeneva, 8. jul. (Tanjug). V nazočnosti kakih tisoč znanstvenikov in medicinskih strokovnjakov iz 50 dežel se je začelo danes dopoldne v Zenevi četrto zasedanje Mednarodne konference za boj proti poliomielitisu. Zasedanje je začel ameriški znanstvenik in častni predsednik konference dr. Basil O'Connor. Konference se udeležuje tudi dr. Jonas Salk, ki je odkril vakcino proti otroški paralizi.

Indije, Ceylona, Izraela in Mehike. Po podatkih iz ZDA je padlo število teh obolenj v tej deželi lani za polovico, kar je treba pripisati uporabi Salkove vakcine. Število obolenj anekehoma pada.

V Skoplju so odprli velik klinični blok

Skoplje, 8. jul. (Tanjug). Z odkritjem spominske plošče in svečanostjo, ko so odprli velik klinični blok, za katerega zgradištev so precej prispevali makedonski izseljenci iz ZDA, Kanade, Avstralije in Argentine, se je začelo danes v Skoplju praznovanje letošnjega izseljenskega tedna. Svečanosti so se udeležili tudi predstavniki političnih oblasti in prosvetnih ustanov.

Novi blok je izročil v uporabo dekanu medicinske fakultete prof. Božidar Nikitiću član izvršnega sveta Makedonije Dare Dzambaz, ki je rekel, da so znašali gradbeni stroški poldrugo milijardo. Novi klinični blok je zgrajen na ozemlju, ki meri nad 25.500 m² in po svoji opremitvi sodi med najsodobnejše objekte te vrste v naši državi. Bolniških postelj ima klinika 600. Makedonski izseljenci so prispevali h gradbenim stroškom nad 164.000 dolarjev.

V imenu makedonskih izseljencev je Spiro Martinov izrazil radost, da je akcija makedonskih izseljencev rodila tako lepe sadove, in poudaril, da bo ta objekt mnogo pripomogel k izolaciji novih medicinskih kadrov. Sledila je proslava desetletnice medicinske fakultete v Skoplju, na kateri je bilo diplomiranih od leta 1953 je 165 zdravnikov.

MNENJA — KRITIKA — POLEMIKA

Tujski promet in obveščanje

Veseli nas, ko slišimo in beremo, da se je letos naš tujski promet znatno izboljšal. Občutimo ga na železnih cestah, na avtobusnih progah, zlasti pa na glavnih cestah, ki so polne domačih in tujih vozil. Ureditev deviznih predpisov, znižanje cen, turistična propaganda, novi projekti, ugled naše države po svetu, vse to je ugodno vplivalo, da postaja naš tujski promet iz dneva v dan živahnejši.

Mnogo je k temu prispeval tudi naš tisk. Članki »Kam bomo šli na dopust« in podobno so odprli našemu delovnemu človeku bogato izbiro lepih in zanimivih krajev za potovanja in letovanja po vsej naši domovini, in to že od aprila dalje. Zelo posrečena je bila objava Turistične zveze v prvomajski številki »Ljudske pravice«, ki je na celi strani razvtrila naša letovišča po vsej Jugoslaviji na turistična področja (primorje, jezera, planine, to-

plice) in tako razgrnila naše prirodne lepote oddiha željnemu delovnemu ljudstvu. To številko hranijo marsikje še danes. Dobra propaganda!

Toda takrat je bil šele prvi maj. Od takrat naprej se je v glavnem začelo tudi planiranje dopustov. Marsikdo pa še do konca junija ni vedel za čas svojega dopusta. Začetek julija, aha, zdaj pa že vsem! Takole se začena debata. Toda kam? Sindikati so že zasedli svoje domove v letoviških krajih, tja ne moreš več. V Logarsko? Od Mozirja do tja vse zasedeno! V Kranjsko goro in okoli? Polno! Bled? Bohinj? Polno tujevc! Na Pohorje? Rezervirano! Na morje? Kaj pa več, kako je tam? Itd. itd.

V dvomu, ali je res tako, se je neka skupina vrgla na tri točke: Trento, Pohorje in Logarsko dolino. Kje bi izvedeli, če je res vse polno in rezervirano? Saj imamo Putnika in Planinsko dru-

DNEVNIK

Delegacija poljskih zdravstvenih delavcev z namestnikom ministra za zdravstvo dr. Boguslavom Koszichnikom na čelu bo 12. julija prispela v Beograd. Na obisk jo je povabil predsednik odbora za ljudsko zdravstvo Zveznega izvršnega sveta dr. Pavle Gregorič. Pri nas se bo mudila 18 dni in se v tem času razgovarjala z jugoslovanskimi funkcionarji o medsebojnih pridobitvah in izkušnjah na področju zdravstvene službe ter bo obiskala več ustanov v Srbiji, na Hrvaškem in v Sloveniji.

Naši predstavniki bodo sodelovali na mednarodnih sestankih arhitektov, in sicer na posvetovanju Mednarodne federacije za stanovanjska vprašanja in urbanizem, ki bo od 26. avgusta do 1. septembra v Berlinu in se ga bo udeležila delegacija Stalne konference mest, nadalje na zasedanju Izvršnega komiteja Mednarodne unije arhitektov od 18. do 28. avgusta v Berlinu (generalni sekretar Zveze društev arhitektov Jugoslavije arh. Leon Kabiljo) in na skupščini Mednarodne unije arhitektov v Parizu od 5. do 7. septembra (arh. Leon Kabiljo in predsednik Zveze arhitektov Jugoslavije Drago Ublar).

Zaradi velike vročine v Bosni in Hercegovini je nastalo več gozdnih požarov. Največji požar je izbruhnil v noči na 6. julija na planini Klekovići. Ogenj je zajel področje okrog 50 ha in ko to poročamo, požar še traja. Manjši požari so nastali tudi v okolici Sarajeva.

Poljski finančni minister Tadeusz Dittirh je včeraj prispel za 14 dni na obisk v Jugoslavijo kot gost državnega sekretarja za finančne zadeve Avda Huma. Ministra Dittirha spremlja njegov pomočnik Julijan Kole. Poljska gosta so na beograjski železnici postajali sprejeli Avdo Huma, državni podsekretar v sekretariatu za finančne zadeve Zoran Polić in svetnik v državnem sekretariatu za zunanje zadeve Marko Vujačić. Namen tega obiska je izmenjava misli in izkušeni s področja financ in proračuna.

Predpis o nadaljnjem šolanju otrok padlih borcev iz žrtev fašističnega terorja, ki imajo samo štiri razrede osnovne šole, a so prestari za redno šolanje, je sprejel na svoji včerajšnji seji Svet za šolstvo BiH, ki je sklenil, da bodo ti otroci, ki jih je v BiH kakih 1200, nadaljevali šolanje v posebnih oddelkih osemletnih šol po skrčenem programu, ki bi bil izpolnjen v dveh letih. Za vsak razred naj bi opravljali zaključne izpite in na koncu nižji tečajni izpit. Ti učenci bodo potem lahko redno nadaljevali šolanje.

Drugi zvezek »Politične dokumentacije«, ki vsebuje izčrpano gradivo s plenurno CK ZK republik v zadnjih nekaj mesecih, je izšel v Beogradu v založbi »Kulture«. Ta številka objavlja med drugim referat Krste Crvenkovskega »O teritorialnih organizacijah« na IV. plenumu CK ZK Makedonije, referat Milke Minić o nekaterih vprašanjih prosvetne politike ter celotna govora Petra Stambolica in Rodoljuba Colakovića na IV. plenumu CK ZK Srbije, referat Vide Tomšič o aktualnih organizacijskih in političnih vprašanjih CK ZK Slovenije in izčrpano gradivo s III. plenuma CK ZK Hrvatske.

IZ PROBLEMATIKE KMETIJSTVA V SEVEROVZHODNI SLOVENIJI

Strokovnjaki in arondacija

Dve izmed hudih težav, ki tareta delovne kolektive mladih kmetijskih gospodarstev

V zveznem skladu za gospodarske investicije je namenjeno za kmetijstvo severovzhodne Slovenije več kot 320 milijonov din. Od tega so porabili doslej samo 15%. Ovir je več: kmetijska gospodarstva nimajo potrebnih načrtov, knjigovodstva ni na tekočem, nimajo strokovnega kadra za izvajanje del ali nimajo lastnih sredstev za določeni delež pri najetu kredita. Več kmetijskih gospodarstev ima odobren investicijski kredit že za lansko leto, pa ga še ni izkoristilo. Zaradi tega tudi gospodarski uspehi ne morejo zadovoljevati.

KDO JE KRIV?

Delovni kolektivi ugotavljajo, da je njihovo knjigovodstvo pomanjkljivo. Kako tudi ne bi bilo, če je knjigovodja oseba z nekaj razredi osnovne šole in knjigovodskim tečajem iz prvih povojnih let, ko smo morali na hitro ustvarjati kadre! Nekateri so se sicer od takrat v praksi usposobili za dobre in samostojne

knjigovodje; so pa tudi taki, ki sedanjim nalogam zdaleč niso kos. Zato nekatera kmetijska gospodarstva še nimajo skladiščne kartoteke, izdajajo material brez dokumentacije ali predčasno prodajo svoj arhiv Odpadu kot star papir; prometnega davka ne obračunavajo pravilno, prispevek za socialno zavarovanje in knjigovodstva pa sta v velikem zaostanku. Gospodarstva s takšnim knjigovodstvom imajo izgube, kar je skoraj normalno, saj med letom nihče ne ve, kako je z dohodi in izdatki.

Zakaj delovni kolektivi ne odslužijo takih knjigovodij in namesto njih sposobnejših? Za odgovor služi tale primer: Kmetijsko gospodarstvo, ki je ostalo brez knjigovodje, je iskalo novega s časopisnimi objavami in preko vseh zvez. Knjigovodje z ustrežno kvalifikacijo ni bilo od nikoder. Ob mesecu je kolektiv ostal brez plač. Naprej tako ne gre! Vzeti je treba prvega, ki bo hotel sprejeti to dolžnost. Sprejeli so nekdo nepoznano žensko, ki je imela nekaj knjigovodskega znanja. V nekaj mesecih jim je poverila več kot 100.000 din in pobežnila.

Knjigovodij je premalo in še ti, kar jih je, hočejo daleč od mesta. Enako težavno je dobiti kmetijske strokovnjake. Ali jih ne bi mogli dobiti s štipendiranjem in boljšim nagrajevanjem za delo?

SREDSTVA ZA ŠTIPENDIJE IN VIŠJE NAGRADE

Kmetijska gospodarstva bi s štipendiranjem lahko dobila v nekaj letih sposoben kader. Da ne bi čakali

še leta dolgo na mladi kader iz šol, nekateri predlagajo tečaje za take knjigovodje, ki želijo izpopolnjevati svoje znanje. Drugi predlagajo, naj bi začasnoma nekaj sposobnih knjigovodij obiskovalo kmetijska gospodarstva in pomagalo pri praktičnem delu. Če bi s tem zmanjšali izgube, ki nastajajo zaradi slabe evidence, bi se stroški poplačali. Ekonomski srednji šol pa bi bilo treba omogočiti, da bi dajala vsako leto več kadra. Zanimanje za to šolo je tako veliko, da je morala lani in letos mnogo prijavljenec zavrniti.

Pomanjkanje knjigovodij in kmetijskih strokovnjakov je ena največjih ovir pri izkoriščanju investicijskih kreditov in boljšem gospodarjenju. Ne smemo pa prezreti niti majhnih parcel in drugih začetnih težav. Gotovo je ime prav tisti kmetijec, ki je dejal, da so mnoga gospodarstva — v mariborskem okraju večina — še vedno samo spiski parcel, ki so raztresene daleč naokrog in je na njih težavno sodobno gospodariti. Prednosti velikih gospodarstev nastanejo šele takrat, kadar so zemljišča združena in velikih površinah. Zato je treba hitreje arondirati.

Arondacija je združena z mnogimi težavami, ki jih zvečine prepustijo delovnemu kolektivu. Pri tem ne smemo prezreti, da mlada kmetijska gospodarstva nastajajo brez potrebnih osnovnih in obratnih sredstev. Kako bi mladi mladi industrijski kolektivi, če bi mu družba dala le nekaj strojev brez potrebnih zgradb in zahtevala od njega, naj takoj proizvajajo? Podobna je rast mladih kmetijskih gospodarstev, ki so dobila v glavnem zemljo in še to raztreseno po vseh koncih in krajih, drugo pa si morajo poskrbeti sama. Preden je njihovo gospodarstvo opremljeno za sodobno proizvodnjo, ga že obremenjujejo velike anuitete.

Dokler gospodarstva niso arondirana, ni moč investirati večjih sredstev v obnovo, ker gospodarsko ne bi bilo upravičeno.

VROČINA KOT ZE DOLGO NE — VENDAR LAHKO

upamo na osvežitne nevihte

Ljubljana, 8. julija. — Huda vročina, ki jo moramo prenašati že nekaj časa in kakršne že dolgo ne pomnimo, ni pojenjala ne včerajšnji, ne današnji dan. Omrtvila je ljudi in vzbudila v njih nepremagljivo željo: pozabiti na skrbi, odložiti čimprej delo ter se predati hladnemu objemu vode. In kako tudi ne! V nedeljo so v Mariboru dosegli rekord v 39 stopinjah Celzija v senci, ne osti manj vroče pa je bilo v ostalih krajih Slovenije: v Ljubljani 37, prav toliko v Novem mestu, v Ajdovščini 38, v Celju 36, v Kopru 35 in prav toliko v Postojni, v Planici in na Jezerskem pa 31 stopinj Celzija.

Ponedeljkovo zgodnje jutro je bilo najhladnejše na Jezerskem, kjer so imeli 11 stopinj, in najbolj vroče v Kopru 24 stopinj. V Ljubljani je bilo 15 stopinj, v Mariboru 18, v Murski Soboti, v Novem mestu, Postojni in Ajdovščini 17, v Celju 14. Čez dan je vročina narasla na 36–39 stopinj.

MORJE — VROČA LUŽA

Vročne sončne žarke vrvkava tudi zelenomodra površina našega Jadrana. Ne zaman — v teh dneh se je morje tako ogrelo, da se človek v njem že težko ohladi. Zmeriti so 30 stopinj Celzija, kar je tudi za morje veliko. Nič čudnega, da so razmeroma tople tudi reke v Sloveniji in Bolniško jezero, to pa seveda v veliko zadovoljstvo kopalcev.

UPANJE NA NEVIHTE V PRIHODNIH DNEH

Tleti, ki imajo opravka z vremenom, so nam povedali, da bo tudi v prihodnjih dneh še prav tako toplo, vendar pa je nekaj upanja na osvežitne nevihte. Verjetno jutri ali pozjutri ne bo lahk računamo nanje, zlasti v alpskem svetu, morda tudi v vzhodni Sloveniji, ker dotoka v vzhodni hladni zrak iz zahoda, kjer se razkrajata področja visokega zravnega pritiska.

NAJBOLJ ZDRAVE PIJACE NE BO ZMANJKALO

Pri Upravi mestnega vodovoda so nas potolažili, da ni nevarnosti, da bi Ljubljana ostala brez pitne vode, hkrati pa so povedali, da je potrošnja vode v teh »pajših« dneih izredno velika, 39.000 kubikov jo dnevno iztočijo tako, da odpade na osebo dnevno povprečno 360 litrov. Največ

vođe iztočijo v Ljubljani od 12. do 14. ure, velika potrošnja pa je tudi kriva slabemu pritisku in kužavim pipam, zlasti v stanovanjih in višjih nadstropjih. Ljudje, ki so bili konec minuloga tedna v strahu, češ da bo zmanjkalo vođe, so po krivici za to dolžni vodovod, kajti ostali so brez vođe zaradi električne okvare, ki je za nekaj časa preprečila črpanje vođe.

Čeprav ni nevarnosti, da bi usahnil blagodejen vir hladne pitne vođe v Ljubljani, ni Mesnem vodovodu vendarle priporočajo nekaj več varčevanja, zlasti pri zalivanju vrtov. Če bo vročina trajala še teden dni, nam za vođe ni treba biti v skrbi, če pa ta čas ne dočakamo neviht, jo bo treba, zlasti za zalivanje vrtov strože omejit.

VROČINA NI PRIZADELA ZDRAVJA LJUDI

Kot je bilo moč zvedeti v centralnih zdravstvenih ustanovah v Ljubljani, dosedajni vroči dnevi niso imeli hujših posledic na zdravje ljudi, sanitarna inspekcija ni zabeležila nobenega znatnega dviga v nalezišnih boleznih, niti ne kakšnih značilnih zastrupljenj s pokvarjeno hrano ali podobnim.

Nekaj več dela so imeli te dni, z izjemo nedelje, na nezdodni postaji v novi Polikliniki, vendar pa ni hujšega. Največ je bilo razbitih koles, komolcev in novov otrok pri kolanju padcih s kolesa manjših karambolh, kar opozarja na večjo previdnost zlasti v primerih, ko skušajo lastniki motornih koles naložiti večvoltno družinico.

Precej kot vak rdečih teles kopalcev je bilo moč videti na plažah.

PREKLIC SKLICANJA SEJ ODBOROV ZA GOSPODARSTVO REPUBLIKEGA ZBORA IN ZBORA PROIZVAJALCEV LJUDSKE SKUPŠČINE LRS

Seji odborov za gospodarstvo Republiškega zbora in Zbora proizvajalcev Ljudske skupščine LRS, ki sta bili sklicani z osebnimi vabilji za 19. julij 1957 ob 9. uri, odpadata.

SKLICANJE SEJE ODBORA ZA ORGANIZACIJO OBLASTI IN UPRAVE REPUBLIKEGA ZBORA LJUDSKE SKUPŠČINE LRS

Predsednik odbora za organizacijo oblasti in uprave Republiškega zbora Ljudske skupščine LRS sklicuje 44. sejo odbora za sredo, dne 10. julija 1957, ob 9. uri v poslopiju Ljudske skupščine LRS.

Predlog dnevnega reda: 1. obravnava in sklepanje o predlogu zakona o spremembah zakona o območnih okrajih in občin v LRS; 2. obravnava in sklepanje o predlogu zakona o izvedbi priključitve odpravljenih občin in okrajev; 3. obravnava in sklepanje o predlogu zakona o volitvah in odpuščilu odbornikov ljudskih odborov;

4. obravnava in sklepanje o predlogu odloka o določitvi števila članov Sveta odvetniške zbornice Slovenije; 5. obravnava in sklepanje o predlogu kandidatur za člane Sveta odvetniške zbornice Slovenije, ki naj jih izvoli Ljudska skupščina LRS;

6. obravnava in sklepanje o predlogu odloka o prenosu krajevnega območja okrajnega sodišča v Kočevju iz območja okrajnega sodišča v Novem mestu v območje okrajnega sodišča v Ljubljani.

SKLICANJE SEJE ODBORA ZA PROSVETO IN KULTURO REPUBLIKEGA ZBORA LJUDSKE SKUPŠČINE LRS

Predsednik odbora za prosveto in kulturo Republiškega zbora Ljudske skupščine LRS sklicuje 19. sejo odbora za četrtek, 11. julija 1957 ob 9. uri v poslopiju Ljudske skupščine LRS.

Predlog dnevnega reda: 1. obravnava in sklepanje o predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o ustanovitvi šole za socialne delavce; 2. obravnava in sklepanje o predlogu sklepa o razrešitvi članov univerzitetnega sveta in članov nekaterih fakultetnih svetov univerze v Ljubljani, ki jih je izvolila Ljudska skupščina LRS;

3. obravnava in sklepanje o predlogu sklepa o novi določitvi števila članov, ki jih izvoli Ljudska skupščina LRS v univerzitetni svet in fakultetne svete univerze v Ljubljani;

4. obravnava in sklepanje o predlogu za izvolitev članov univerzitetnega sveta in članov fakultetnih svetov, ki jih izvoli Ljudska skupščina LRS.

SKLICANJE ZAKONODAJNEGA ODBORA REPUBLIKEGA ZBORA LJUDSKE SKUPŠČINE LRS

Predsednik zakonodajnega odbora Republiškega zbora Ljudske skupščine LRS sklicuje 21. sejo odbora za četrtek, 11. julija, ob 9. uri v poslopiju Ljudske skupščine LRS.

Predlog dnevnega reda: 1. obravnava in sklepanje o predlogu zakona o območnih okrajih in občin v LRS; 2. obravnava in sklepanje o predlogu zakona o izvedbi priključitve odpravljenih občin in okrajev;

3. obravnava in sklepanje o predlogu zakona o volitvah in odpuščilu odbornikov ljudskih odborov;

4. obravnava in sklepanje o predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o ustanovitvi šole za socialne delavce.

SKLICANJE SEJE ZAKONODAJNEGA ODBORA REPUBLIKEGA ZBORA PROIZVAJALCEV LJUDSKE SKUPŠČINE LRS

Predsednik zakonodajnega odbora Zbora proizvajalcev Ljudske skupščine LRS sklicuje 16. sejo odbora za četrtek, 11. julija 1957, ob 9. uri v poslopiju Ljudske skupščine LRS.

Predlog dnevnega reda: 1. obravnava in sklepanje o predlogu zakona o volitvah in odpuščilu odbornikov ljudskih odborov.

Iz tajništva Ljudske skupščine LRS

NAJPOMEMBNEJŠA RAZPRAVA LETOŠNJEGA ZASEDANJA KONGRESA ZDA

ČRNSKA ZAKONODAJA

Demokratski senatorji iz južnih držav napovedujejo najhujšo obstrukcijo

New York, 8. jul. (Tanjug). Danes se je začela v ameriškem Kongresu najpomembnejša razprava letošnjega zasedanja, ki se nanaša na zakonodajo o zaščiti državljanских pravic črnega prebivalstva.

To bo bržčas najživahnejša in najbolj voharna debata, ker so senatorji Demokratske stranke iz južnih držav kot zagrizeni nasprotniki rasne enakosti napovedali najhujšo obstrukcijo v obliki nepretrgane razprave do konca julija, ko bo letošnje zasedanje končano. Tako bi glasovanje o teh zakonih odložili na prihodnje leto.

Senat naj bi se pravzaprav izrekel o zakonodaji, ki jo Predstavniški dom z večino glasoval pred dobrim mesecem. Ta zakonodaja, izglasovana na vladno zahtevo, predvideva pooblastila ministrstvu za pravosodje, da prek zveznih okrajnih sodišč zahteva zaščito za ogrožene ali že prekršene državljanske pravice s soglasjem žrtve ali brez nje. Predvsem gre za zaščito volilne pravice črnega prebivalstva, ki je po krajevnih zakonih v večini izmed 17 južnih držav nima. Po neuradnih podatkih od blizu 5 milijonov polnoletnih državljanov črne rase nad 20% ni vpisanih v volilne imenike. Zaščita bi se lahko nanašala na pravico do skupnega šolanja, ki jo vzlic sklepu Vrhovnega sodišča o ukinitvi rasnega razlikovanja v šolah v večini južnih držav črnim otrokom še vedno odrekajo.

Tako bi prvokrat v zgodovini ZDA uporabili sodni pritisk za uresničenje rasne enakosti. Druga dva ukrepa omenjene zakonodaje se nanašata na upostavitve poseb-

na besedo v Kongresu. Zdaj so desni demokrati z Juga ostali osamljeni. Večina članov Predstavniškega doma se skupaj z večino senatorjev, čeprav še zmerom manjšo od dveh tretjin, odločno zavzema za izglasovanje zakonov sprčo delnih kongresnih volitev, ki bodo prihodnje leto. Liberalni demokrati bi radi s tem spet dosegli svoj položaj med šestimi milijoni črnih volivcev, ki ga je stranka sprčo rasistične politike južnih demokratov na zadnjih dveh predsedniških volitvah izgubila. Republikanci pa menijo, da bodo z novimi zakoni, ki so prišli na dnevni red na pobudo njihove vlade, povečali vpliv med črnimi volivci. Če bi sprčo južnih demokratov zakon na tem zasedanju ne bil sprejet, se republikanci pripravljajo, da bi v bližnji kampanji za izvolitev 431 poslancev in 32 senatorjev izkoristili tudi to.

Nehru v radioteleviziji

New York, 8. julija (Reuter). Predsednik indijske vlade Nehru je v govoru po radioteleviziji izjavil, da bi bilo najbolje, če bi sedanji razgovori o razorožitvi ostali na takšni ravni kot do zdaj. Na vprašanje, ali bi bilo potrebno, da bi se še kakšna dežela pridružila razgovorom o razorožitvi, je Nehru dejal, da bi to lahko stvar samo zapletlo in da je najbolje, da se razgovorja samo tistih pet dežel, ki so zdaj v ožjem odboru.

Predsednik indijske vlade Nehru je prispel danes na uradni obisk na Nizozemsko, ki bo trajal dva dni. Spremlja ga generalni sekretar indijskega zunanjega ministrstva Pital.

Kuatihev poziv voditeljem arabskih dežel

Damask, 8. jul. (AFP). Predsednik sirske republike Sukri Kuatli je danes v deklaraciji arabskim in muslimanskim narodom pozval vse voditelje arabskih in muslimanskih dežel, naj dosežejo enotnost, da bi lahko branili pravice svojih narodov. Kuatli je ostro obsodil stališče ameriške vlade do vprašanja Akabskega zaliva, ki ga je nedavno pojasnil zunanji minister Dulles. Kar se tiče sudskega vprašanja, je Kuatli izjavil, da bo ostala ta vodna pot, tako kakor tudi prehod skozi Akabski zaliv, zaprta za izraelske ladje vse dotlej, da bo arabski svet dosegel svoje zakonite pravice.

Sirski predsednik je tudi izrazil podporo alžirskim upornikom in podaril, da proti prebivalstvu te dežele uveljavljajo protizakonite represalije.

Pomirljiv in sprejemljiv ton

V Bonnu zlasti opozarjajo na tisti del sovjetske note, ki dopušča možnost pogajanj o repatriaciji Nemcev

udaril je samo, da jo skrbno proučujejo. Nadalje je izjavil, da bo bonnska vlada v sredo na seji določila končno stališče nasproti trditvam v sovjetski noti in da bo od pozitivne ali negativne ocene note odvisno, ali bo zahodnonemška vlada predlagala določeni datum za začetek pogajanj.

Predstavnik zahodnonemške vlade je izjavil, da se je proučevanje sovjetske note zakasnilo zato, ker sta bila kancler Adenauer in zunanji minister von Brentano konec tedna odsotna. Čeprav ni hotel povedati svojega mnenja o novi sovjetski noti, je napovedal, da je moč pričakovati tudi pogajanja o repatriaciji Nemcev iz Sovjetske zveze, ker je v sovjetski noti to vprašanje omenjeno. Ni izključeno, da pride tudi na dnevni red pogajanj.

V bonnskih političnih krogih na splošno prevladuje mnenje, da je ton sovjetske note pomirljiv in sprejemljiv, tako da bi prišla vlada sama v neroden položaj, če bi bil njen odgovor negativen. V Bonnu zlasti opozarjajo na tisti del sovjetske note, ki dopušča možnost pogajanj o vprašanju repatriacije Nemcev, s čimer odpade glavni razlog, da so pogajanja odgodili.

DARILO HO SI MINHU
Peking, 8. julija. (Nova Kitajska). Predsednik Demokratske republike Vietnams, Ho Si Minh, je danes prejel od sovjetske vlade v dar potniško letalo.

ODSTOP VLADE V NEPALU
Katmandu, 8. julija. (AFP). Sodeč po poročilih nepalskih časnikov je ministarski predsednik Ačarija podal ostavko svoje vlade. Menjajo, da je od nepalskega kralja Mahendre zahteval, naj ukrene potrebne, da bi rekonstruirali sedanjo vlado in tako dosegli homogenost. Če tej zahtevi ne bi bilo ugodeno, bo Ačarija vztrajal pri odstopu svoje vlade.

KITAJSKI MOZAIK

Kakor pravljice

Zgodbe o nekem učitelju, neki ljubezni, neki pesmi in neki nalogi

je učitelj vložil, ko je bil še živ in ga sprejel v Partijo. In prav je storil, saj ljudje, ki s svojim dejanjem in primerom pokažejo, kako se je treba žrtvovati za človeka, ne umro, njihov spomin živi večno.

»POTOK METULJEV«
Na jezeru Jerhoj ob vzhodu gore Sanšan se dogajajo že več let čuden reči. Na bregu jezera raste gozdlič, skozenj pa teče potoček, nad katerim vise veje košatih dreves. In vsako leto prilete od vseh strani nešteti roji čudnih metuljev vseh barv in odtenkov. Drug za drugim, v kolonah prilete nad potoček in se spuščajo nad vodo, kakor da bi hoteli množično utoniti. Zakaj prilete prav k temu potočku, ko pa imajo v bližini gore, posute s cvetjem in drevesjem? In zakaj zmerom ob določenem času, vsako leto v maju? Na to vprašanje odgovarja legenda. V davnih časih je živelo ob tem jezeru čudovito lepo dekle. Njena lepota je očarala celo tirana, ki sta mu pripadala jezero in bližnja gora. Zato se je oženil z njo, pa ga ni marala. Zato se ji je maščeval. Nekega dne, ko se je dekle sprehajalo po gozdu s svojim izvoljenem, mladim drvarjem, so ju tiranovi hlapci zgrabili, zvezali in vrgli v najgloblji tolmun.

Ko pa so ubijalci odšli, se je tolmun odprl na kraju, kjer so tiranovi hlapci vrgli dekle in iz vode sta priplaval dva čudna bitja, ki jo letavati nad potokom. Nenadoma je od

utegnili slabi vzorci zapeljati mlade ljudi: moje pesmi so malo pesniške in v njih ni nič posebnega. Če pa mislite, da jih lahko objavite — storite po svojem preudarku. In tako so objavili nekaj Mao Ce Tungovih pesmi.

KRATKA, TODA VAŽNA VEST
»V zadnjih dvanajstih mesecih so dale kitajske elektrarne 17.800 milijonov kWh električne energije, t. j. dvakrat več, kakor leta 1952 in za 1,5% več, kakor je bilo planirano za leto 1957 — zadnje leto prvega petletnega plana.« To je kratka časovna vest. Elektroenergetska industrija Kitajske je izpolnila in preseгла letošnje plansko nalogo. To ni ne pesem ne pravljica in vendar človek ob njej pomisli: Ali kolikor sem se jih lahko spomnil. Nikoli jih nisem zbiral, da bi jih objavil, ker so s poezijo najmanj tako, kakor so prežete pisane v starem slogu. Bal sem se, da bi stare legende?

DRŽAVNIK-PESNIK
Mao Ce Tung se ukvarja tudi s pesništvom. Od leta 1927 do 1956 je zložil 18 pesmi in zdaj so jih prvokrat objavili v pesniški književni reviji »Poezija«. »Da izpolnim vašo željo,« je pisal Mao Ce Tung uredništvu, »vam pošiljam pesmi, ljiica in vendar človek ob njej pomisli: Ali kolikor sem se jih lahko spomnil. Nikoli jih nisem zbiral, da bi jih objavil, ker so s poezijo najmanj tako, kakor so prežete pisane v starem slogu. Bal sem se, da bi stare legende?

Tali v pokrajini Junan: nad 1000 let stara pagoda, ki je še vedno dobro ohranjena

Pripravljanje tal

za nadaljevanje anglo-egiptovskih finančnih pogajanj

London, 8. jul. (Tanjug) Po večerajšnji izjavi predsednika Naserja, da se bodo anglo-egiptovska finančna pogajanja v Rimu nadaljevala v roku 20 dni, je v Londonu zraslo upanje, da se bodo zboljšali odnosi med obema deželama. Britanski časniki so Naserjevi izjavi posvetili precej pozornosti, nekateri listi pa so v celoti objavili intervju, ki ga je imel predsednik Naser za agencijo United Press.

Predstavnik britanskega zunanjega ministrstva pa je na današnjem sestanku z novinarji izjavil, da britanska vlada v tej zvezi še ni prejela nobenega uradnega sporočila.

Dobro poučeni krogi pravijo, da po diplomatskih kanalih, prek švicarske vlade, nadalje pripravljajo tla in da je britanska vlada zahtevala pojasnila v zvezi z zadnjim predlogom egiptovske vlade, ki je Veliki Britaniji predlagala, naj pošlje svoje predstavnike, da bi ocenili sekvestrirano premoženje britanskih državljanov.

Novi vidiki za Ciper

Še nepotrjena poročila pravijo, da namerava Velika Britanija premestiti svoje sile v Kenijo, Cipru pa dati neke vrste samoupravo ali celo neodvisnost

London, 8. jul. (Reuter) Ministriški predsednik Macmillan je imel sinoči s ciprskim guvernerjem Hardingom razgovore o ciprskem vprašanju, ki so jim prisostvovali tudi zunanji minister Butler, minister za kolonije Lennox Boyd, zunanji minister Selwyn Lloyd in obrambni minister Sandys. Pričakujejo, da bo ta teden prišlo še do enega takšnega sestanka. Menijo tudi, da bo sklicana posebna seja britanske vlade, na kateri bodo govorili o tem vprašanju.

Se nepotrjena poročila pravijo, da namerava Velika Britanija premestiti svoje sile s Cipra v Kenijo, Cipru pa dati neke vrste samoupravo ali celo neodvisnost ob poročitvi veselih ali dežel Atlantske zveze. Britanske sile bi ostale v ciprskih oporiščih kot sile Atlantske zveze. Otok bi razdelili samo v skrajnem primeru.

Današnji londonski časnik poročajo, da so na tem strogo tajnem sestanku napravili prve korake v novi britanski politiki do Cipra. »Times« piše, da je bil namen posvetovanja z guvernerjem Hardingom bržkone najti način, kako bi v zvezi s ciprskim vprašanjem premaknili stvar z

mrte točke, na kateri je običajno, odkar je bil ciprski nadškof Makarios izpuščen in odkar je odklonil pogajanja o Cipru, razen dvostranskih pogajanj. Kakor piše politični komentator »Timesa«, skuša vlada morebiti najti nekakšen kompromis, ki bi nadškofu Makariosu omogočil, da bi se udeležil pogajanj. Na sedanjih razgovorih v Londonu, piše »Times«, razpravljajo tudi o prihodnosti britanskega vojaškega oporišča za Bližnji vzhod, ki je bilo doslej Ciper. V tej zvezi opozarja na nedavno potovanje britanskega obrambnega ministra Sandysa v Kenijo, Aden in Libijo ter govori o možnosti, da bi britansko vojaško oporišče za Bližnji vzhod premestili s Cipra najbolj verjetno v Kenijo.

V zvezi s sinočnimi razgovori piše »Times«, da ni dvoma, da britanska politika ne bi smela biti omejena samo na Britansko skupnost ali samo na Evropo. »Financial Times« meni, da bi morala postati Velika Britanija vez med Britansko skupnostjo in Evropo ter naj bi pomagala razširiti trgovino teh področij sploh in trgovino med Britansko skupnostjo in Evropo posebej.

Pred odobritvijo pogodb

o skupnem evropskem trgu in Evroatomu v francoski poslanski zbornici

Pariz, 8. jul. (Tanjug). Tu pravijo, da se bodo francoski poslanci jutri naposled izrekli za ratifikacijo o skupnem trgu in Evroatomu. Predsednik vlade Bourges-Maunoury baje ne bo zahteval zaupnice v ustavni obliki.

Podatki o nagli koncentraciji francoskega industrijskega kapitala, ki jih je sinoči objavilo ministristvo za finance v svojem statističnem poročilu o plačanih davkih, so zdaj omogočili gospodarske analize razlogov, ki so papotili francoske gospodarske kroge, da so sprejeli ta dva sporazuma, za katera se zavzemajo predvsem francoski socialisti in

katoličani. Po objavljenih podatkih odpade nad 45% vse vrednosti francoske industrijske proizvodnje na tisočinko celotnega števila industrijskih podjetij. To neznatno število finančnih industrijskih skupin je še pred dvema letoma kontroliralo samo 20% narodne proizvodnje. Po mnenju teh krogov bodo perspektive skupnega razširjenega

trga za malo Evropo pospešile nadaljnji proces koncentracije francoskega industrijskega kapitala.

Po podatkih finančnega ministristva je to neznatno število v istem času povečalo svoje profite za kakih 6%, ostala podjetja pa so razdelila samo 2% dividend več kakor v prejšnjem obdobju. Po sektorjih industrije je koncentracija kapitala najmočnejša v metalurgiji, avtomobilski, kemijski, strojni in elektroindustriji. Srednji in mali industriji ter proizvajalci pa se odločno in žilavo upirajo koncentraciji kapitala v tekstilni in papirni industriji, v gradbeništvu ter v industriji usnja in obutve. V teh panogah kontrolirajo velika medsebojno povezana podjetja samo 7 do 10% proizvodnjalcev.

Zato se je sedemdnevna debata v skupščini o skupnem trgu in Evroatomu za šest dežel male Evrope — Francijo, Italijo, Nemčijo, Belgijo, Holandsko in Luksemburško — na političnem torišču sukala izključno okrog možnosti vlade, da zagotovi vsem sektorjem enako ugodne pogoje za večjo konkurenco. Predstavniški vlade so sprejeli dva spreminjevalna predloga, po katerih bi finančno ministristvo do konca prihodnjega leta, ko se začne prva izmed štirih etap 15-letnega upostavljanja brezcarinske unije male Evrope, pripravilo načrt o akciji in pomoči francoskim gospodarskim krogom.

Izvenški komuniste, ki so odločno nastopili proti tem načrtom, se nobena politična skupina v načelu ni izrekla proti skupnemu trgu. V imenu nasprotnikov evropskega združevanja sta bivša ministrska predsednika Mendes-France in Edgar Faure opozorila na potrebo po odgoditvi uporabe teh načrtov sprčo velikih gospodarskih in finančnih težav, ki jih trenutno preživlja Francija. Pozornost je naposled vzbudila tudi izjava zunanjega ministra Pineaua, da bo Francija menila, da jo ne vežejo več obveznosti iz te pogodbe, če bodoča združena Nemčija ne bi hotela sodelovati v skupnem trgu.

Protimuslimanske demonstracije evropskih študentov med nedavnimi progromi v Alžiru, ko je bilo ubitih in ranjenih na desetine domačinov

Oboroženi civilisti

v Alžiru bodo imeli nalogo »samoiniciativno zavarovati premoženje Evropejcev pred uporniški diverzanti«

Pariz, 8. jul. (Tanjug). Francoske oblasti v Alžiru so sklenile, da bodo te dni oborožile še kakih 15.000 Evropejcev in bivših legionarjev iz Indokine ter jih poslale v boj proti Alžircem. Vojaški štabi so pred tremi meseci opremili z orožjem približno 8000 kolonistov in Evropejcev v mestu Alžiru. Razen tega so razdelili orožje civilnemu prebivalstvu na področju mest Constantine in Oran. Oddelki oboroženih civilistov bodo imeli nalogo, da »samoiniciativno zavarujejo premoženje Francozov in Evro-

pejcev pred uporniški diverzanti.

Francosko poveljstvo v Alžiru je v zadnjih dneh okrepilo svoje vojaštvo na bojiščih. Potem ko so premostili eno divizijo iz Tunizije, so prispele danes v Alžir nove artilerijske okrepitve iz sedrednega Maroka. Na alžirska bojišča še zmeraj prihajajo novi vojaški oddelki. Oborožene skupine kolonistov, ki štejejo zdaj menda več kot 30.000 ljudi, naj bi omogočile poostreno akcijo proti zelo močni uporniški dejavnosti po mestih, naseljih in prometnih zvezah.

VLADA BO POSREDOVALA

v sporu med delodajalci in belgijskimi rudarji

Bruselj, 8. jul. (Tanjug) Predsednik belgijske vlade Ashil van Acker je danes sprejel zahtevo 250.000 stavkajočih rudarjev, naj vlada posreduje v sporu med združenjem delodajalcev in največjim belgijskim delavskim sindikatom rudarjev zaradi plačnega letnega oddiha.

francoskih rudarjev, ki imajo pravico do tritedenskega plačnega oddiha. Združenje delodajalcev se je temu zahtevam uprlo, češ da lahko povečane socialne davjate tik pred tem, ko se bo Belgija priključila skupnemu trgu šestih dežel male Evrope, pripeljejo celotno belgijsko gospodarstvo v neugodnejši konkurenčni položaj. Z današnjim odlokom predsednika vlade o uveljavljenju arbitraže je bilo tudi konec spopada, ki ga je ta stavka povzročila v vladni Socialistični stranki. Stavko rudarjev namreč vodi socialistična sindikalna centrala na kljub protestom vodstva Socialistične stranke.

V PARTIJO SPREJET PO SMRTI

Učitelj osnovne šole Pan Cijun je živel in delal v neki vasi okraja Lujan v pokrajini Hunan. Dne 10. maja zvečer je začelo liti in lilo je vso noč. Drugi dan je učitelj v šoli opazil, da manjka več učencev. V skrbeh, kaj se je zgodilo z njimi, je odhitel na njihove domove. Učence, bilo jih je enajst, je srečal na mostu, pod katerim je bučala narasla reka. Pohitel jim je naproti, toda v naslednjem trenutku so valovi zlomili leseni upornik in sredina mostu z enajstimi dečki vred je zgrmela v naraslo reko.

Učitel se je naglo sskel in skočil v valove, da bi rešil svoje učence. Pridružil se mu je nekaj kmetov, ki so se slučajno mudili na bregu. Z združenimi močmi se jim je posrečilo rešiti devet dečkov. Učitelju so že pojemale moči. Tedaj je začel slišati sredi reke krike ostalih dveh dečkov. Znova je skočil v valove in odplaval proti njima. Srečno je priplaval do enega in ga odvlekel na breg. Tedaj pa ga je zalovil nov velik val in ga potegnil v globino. Ko so ga kmetje potegnili iz vode, je bil že mrtev.

Nekaj dni pozneje se je zbralo na soče ljudi iz vsega okraja, da bi pospremili žaljubljenco v potok, in iz vode sta priplaval dva čudna bitja, ki jo letavati nad potokom. Nenadoma je od

(Od našega stalnega dopisnika) Peking, julija

as teče hitro in vsak dan prinaša na stotine čudnih zgodb, ki jih piše življenje. Prinaša jih na Kitajskem, kakor tudi drugod. Kdo bi vse zabeležil. Na marsikatero ljudje hitro pozabijo. Nekatere ostanejo samo zabeležene ali pa še to ne. Kar bomo povedali, zdaj ni pravljica, ni legenda, čeprav bi lahko bila.

V PARTIJO SPREJET PO SMRTI

Učitelj osnovne šole Pan Cijun je živel in delal v neki vasi okraja Lujan v pokrajini Hunan. Dne 10. maja zvečer je začelo liti in lilo je vso noč. Drugi dan je učitelj v šoli opazil, da manjka več učencev. V skrbeh, kaj se je zgodilo z njimi, je odhitel na njihove domove. Učence, bilo jih je enajst, je srečal na mostu, pod katerim je bučala narasla reka. Pohitel jim je naproti, toda v naslednjem trenutku so valovi zlomili leseni upornik in sredina mostu z enajstimi dečki vred je zgrmela v naraslo reko.

Učitel se je naglo sskel in skočil v valove, da bi rešil svoje učence. Pridružil se mu je nekaj kmetov, ki so se slučajno mudili na bregu. Z združenimi močmi se jim je posrečilo rešiti devet dečkov. Učitelju so že pojemale moči. Tedaj je začel slišati sredi reke krike ostalih dveh dečkov. Znova je skočil v valove in odplaval proti njima. Srečno je priplaval do enega in ga odvlekel na breg. Tedaj pa ga je zalovil nov velik val in ga potegnil v globino. Ko so ga kmetje potegnili iz vode, je bil že mrtev.

Nekaj dni pozneje se je zbralo na soče ljudi iz vsega okraja, da bi pospremili žaljubljenco v potok, in iz vode sta priplaval dva čudna bitja, ki jo letavati nad potokom. Nenadoma je od

Novice

DEJAVNOST PROIZVAJALNE ZVEZE V LENARTU

DO POMLADI 120 ha NOVIH SADOVNJAKOV

Večino sadovnjakov bodo zrigolali šele jeseni in pozimi, drevesca pa bodo posadili do prihodnje pomladi

Kmetijska proizvajalna zveza Lenart je že razvila veliko dejavnost pri pospeševanju kmetijstva. V nekaj mesecih svojega obstoja je skupno s kmetijskimi združenji in kmetijskimi gospodarstvi v lenarski občini pripravila vse potrebno za obnovo 120 ha sadovnjakov. Okrog 100 ha bo združeno v nekaj velikih sadovnjakih.

Zadružniki in kmetijska gospodarstva pa se s to površino letos niso mogli vključiti v tekmovalno, ker so se odločili prepozno, da bi do konca leta obnovili vse. Večino sadovnjakov bodo zrigolali šele jeseni in pozimi, drevesca pa bodo posadili do prihodnje pomladi.

KEMIČNA SESTAVA ZEMLJISC

Na pobudo proizvajalne zveze so začeli v vsej lenarski občini zbirati podatke o kemični sestavi zemljišč, ki so jih zbrali v povojnih letih. To delo doslej ni bilo dovolj načrtno. Svojo zemljo so dali v kemično raziskavo razen kmetijskih gospodarstev le nekateri kmetovalci, ki so po navadi rezultate ohranili zase. Vse take analize bo proizvajalna zveza zbrala, nato pa poskrbela za analize tudi v takih krajih, kjer jih še ni. Ko bo imela podatke za vsa občino, bodo njeni strokovnjaki lahko svetovali kmetovalcem precej točno, katere kul-

dja, temveč tudi razne škodljivce in opravila v sadovnjaku. Sadjarji so pokazali mnogo volje za ustrezno negovanje nasadov; a mnogi tega še ne znajo, zato grešijo pri škropljenju, sajenju, precepianju in drugih delih. Na takšni razstavi se sadjarji sicer ne bodo mogli naučiti vsega, opozorila pa jih bo na napake in jih spodbudila, da se bodo posvetovali s strokovnjaki. P.

V letošnji hudi vročini je tudi v Javnem kopalšču v Rimskih Toplicah zmeraj polno kopalcev — letoviščarjev in domačinov

VODOVOD V SELNICI OB DRAVI BODO PODALJŠALI

Gradbena dela, ki so se začela lani pri podaljšanju vodovoda iz Selnice ob Dravi v vasi Črešnjavec in v Falo in ki so jih nadaljevali letošnje prvo polletje, gredo h kraju. Pravijo, da bo pitna voda tekla po novih cevodvih do Fale že v kratkem. Prebivalci, ki so dokaj ur prostovoljno delali pri teh delih, se spričo stalnega pomanjkanja zdrave pitne vode sila veselijo otvoritve vodovoda. Razen tega so tudi hvaležni podjetju HC Fala, ki je za dela prispevalo blizu deset milijonov dinarjev, in Obč. LO Ruše.

PRODAJALNI POHIŠTVA SO ODPRLI

Lesno-industrijsko podjetje v Slov. Konjicah je že pred nekaj meseci odprlo lastni prodajalni pohištvu in drugih lesnih izdelkov v Rumi in v Celju. Podjetje je tudi preuredilo svoj obrat v Oplotnici iz izdelave sobnega v gradbeno pohištvo, za katero je spričo uspešnega tempa gradenj stanovanj na tržišču mnogo popraševanja.

ENAINDAVJETIČ JE PROSTOVOLJNO DAL SVOJO KRI

Pred nekaj dnevi je posebna zdravstvena ekipa iz Ljubljane organizirala krvodajalsko akcijo v Gorjah in na Bledu. Za prostovoljno oddajo krvi se je prijavilo veliko število moških in žensk. Samo v Gorjah in okoliških vasicah je dalo kri blizu 90 vaščanov, z Bleda, Bohinjske Bele in Ribnega pa se jih je prijavilo kakih 150. Med njimi je bil tudi neki tovariš iz Zreč pri Bledu, ki je tokrat že enaindajsetič daroval kri.

DOBRA LETINA V PTUJSKI OKOLICI

Iz ptujске okolice poročajo o dobri letini, ki jo pričakujejo letos. Na Dravskem polju, kjer je zemlja prodnata, so sicer posevki v sušnih dnevih nekoliko zaostali v rasti, vendar to ne bo imelo večjih posledic za pridelke. Zlasti dober pridelek obetajo vinogradi, katerih letos skoraj ni bilo treba škropiti. Strokovnjaki pravijo, da bo v Halozah in drugih vinogradniških predelih za 50 do 70 % večji pridelek kakor lani.

VRSTE ČLANOV ZK POMLJUJEJO

Osnovne organizacije ZK v ČZP »Pomurski tisk« v Murski Soboti je imela svojo letno konferenco, na kateri so živahno razpravljali, pa tudi posredovali več koristnih predlogov, ki jih nameravajo še letos uresničiti. V zadnjem času so sprejeli pet novih članov, mladih grafičnih delavcev iz proizvodnje. V prihodnosti bodo svoje vrste še bolj razširili. Očitnejše uspehe so zabeležili tudi na področju izobraževanja delavcev in uslužbencev. Naposled so na konferenci tudi sklenili, da bodo v počastitev VII. kongresa ZKJ pripravili interno kulturno prireditev za ves kolektiv, v vseh večjih krajih Pomurja pa ustne časopise.

KULTURNO ZABAVNE PRIREDITVE V MUR. SOBOTI

Delavsko prosvetno društvo »Svoboda« v Murski Soboti bo letos poleti priredilo za prebivalce mesta in okolice več kul-

Gasilski dom v Murski Soboti je eden največjih v Sloveniji

turno zabavnih prireditev, s katerimi nameravajo razvedriti delovnega človeka. Prireditve bodo v neposredni okolici mesta in bodo potekale v sproščenem vzdušju: na njih bodo nastopale sekcije »Svobode« s krajsimi kulturnimi točkami, dalje pevci in ljudski talenti, srečali pa se bodo tudi šahisti, odbojkarji in drugi športniki. Seve tudi ne bo manjkalo družabnih iger in programa za razvedrilo.

ŽETEV V VIDEMSKI OBČINI

V Vidmu ob Ščavnici je žetev že v polnem razmahu. Zorenje žita je precej pospešila suša, ki za sedaj še ne kaže posledic. Vtem ko je dokaj prizadejala otavo in druge krmilne rastline. Letos pričakujejo nadpovprečen pridelek žita. Dobro kažejo tudi vinogradi, sadja pa bo bržkone malo.

LASTNA DREVESNICA

Kmetijska gospodarstva v lenarski občini so obnovila v zadnjih letih precej sadovnjakov. Med vodilnimi je bilo Zadržno kmetijsko gospodarstvo Selce, ki si je uredilo lastno drevnico. Obnovo sadovnjakov je namreč oviralo med drugim tudi pomanjkanje sadnih drevesc. Drevnice v Selcah pa ni krila vseh potreb v občini in od drugih jih tudi niso dobili dovolj. Zato je

Mladi jablanov drevored ob cesti dobro uspeva

kmetijska proizvajalna zveza prevzela to drevnico v velikosti dveh hektarov v lastno oskrbo. Pod vodstvom njenih strokovnjakov bo dajala v prihodnjih letih dovolj sadnih drevesc za pospešeno obnovo v vsej občini.

RAJONIZACIJA KULTUR

V samem začetku pospešene obnove je treba urediti še eno važno nalogo: rajonizirati je treba posamezne panoge in kulture. Doslej se so samo na kmetijskih gospodarstvih trudili, da bi gojili najdonosnejše kulture, in še tam ne povsod dovolj. Zasebni kmetovalci niso dovolj upoštevali naravnih pogojev, temveč so sadili in sejali, kar so bili navajeni že od prej ali za kar so se trenutno navdušili. Jasno je, da takšno gospodarjenje ni dovolj donosno. Zato je proizvajalna zveza že o-

ture najbolj uspevajo in s kakršnimi umetnimi gnojili je treba gnojiti.

PERSPEKTIVNI PROGRAM

Na osnovi rajonizacije in analize zemlje bo proizvajalna zveza skupno s kmetijskimi združenji pripravila perspektivni program razvoja kmetijstva. V programu ne bodo upoštevali trenutnih želja kmetovalcev, temveč bodo nakazali smernice za čimhitrejši napredek. Naloga zadrug in drugih organizacij pa bo, pripraviti kmetovalce, da bodo ta program uresničevali.

RAZSTAVA SADRARSKE PROIZVODNJE

Kmetovalci so vajeni raznih razstav, vendar takšne, kakršno pripravljajo za jesen v Lenartu, še ne. Na sadjarski razstavi ne bodo pokazali samo lepega sa-

KOKOSEREJA IN VRTNARSTVO

Ker vsaka odbornica ne zmora hkrati vsega, so si nekatera dela razdelile. Za vzorno kokoserejo, ki naj spodbuja tudi druge gospodinje, skrbita predvsem dve odbornici. Zofka Crnko goji čistopasemske štajerske kokoši, od katerih zamenjuje jajca svojim sosedam, ki so navdušene za takšne kokoši. Kokosereja se je posvetila tudi odbornica Marija Tancer iz Bezene, ki si je uredila novi veliki kokošnjak in je letošnjo pomlad začela rediti 100 piščancev, ki jih je vzela v valinici in jih bo plačala s 25 rejninami.

Na področju Kmetijske zadruge Ruše imajo dva vzorna vrtova, ki sta jih uredili odbornici Marija Gorjanc in Rušah in Berta Brumen na Smolniku. Brumenova je vzgojila letošnjo pomlad tudi zgodnje sadike vrtnin, ki jih je razpečala preko kmetijske zadruge. Na teh vrtovih bosta pridelali kakovostna semena, pa tudi vrtnino, ki jo odkupuje kmetijska zadruga. Odbornice pričakujejo, da jim bo prihodnja pomlad sledilo več žena, ki bodo svoje vrtove ustrezno uredile.

Za izboljšanje gospodinjstva skrbijo odbornice tudi z različnimi tečaji in predavanji ter drugimi akcijami, ki skoraj nikoli ne prenehajo. Kuharski tečaj je trajal 60 ur in je imel poudarek na zdravi prehrani in večjem uživanju zelenjave in sadja. Tudi ši-

viljski tečaj je trajal enako dolgo.

KAKO DOBITI MLADE ODBORNICE

Odbor zadružnic zelo skrbi za čimtesnejše stike odbornikov z dekleti in mlajšimi ženami, da bi laže dobil v svoje vrste mlajši naraščaj. Tajnica odbora Ivanka Turk je v razgovoru potožila, da v svoje vrste ne morejo dobiti mladih, ki bi jim lahko sčasoma prepuščale svoje naloge. Vse odbornice so namreč starejše, nekatero že zelo stare žene, ki jim sicer ne manjka navdušenja, vendar njihove telesne moči hitro popuščajo. Dosednejši piškusi, da bi dobile v odbor vsaj eno ali dve navdušeni dekleti, ki bi se počasi navadili dela, niso uspeli. Po nekaj sejah so dekleta

izgubili. Morda bodo imele več sreče, če bodo pritegnile mlajše žene. Tudi tako se bo odbor počasi mladil.

Sedaj imajo v Rušah seminarje za vkuhanje in predavanja o higieni žena, sodobni prehrani in o drugih nalogah žena na vasi. Predavanja obiskuje okrog 60 žena. Odbor zadružnic bi rad kupil tudi šivalni stroj in uredil pralnico s stroji. Pralnico sicer že ureja Tovarna dušika, ki pa bo služila v prvi vrsti njihovim delavcem in, samo če ne bo izrabljena vsa zmogljivost, tudi drugim prebivalcem.

Letošnja pomlad so zadružnice izvedle veliko akcijo tudi v prašičereji. Prebille so mnogo svinjakov in uredile tekališča za prašiče. Manj so naredile v ostalih panogah gospodarstva, vendar še vedno precej. Od zadnjega občnega zbora delajo v upravnem odboru zadruge tri zadružnice, kjer se skupno z možmi zavzemajo za napredno kmetijstvo. Pa tudi v nadzornem odboru je ena zadružnica. J. P.

»Celje 1957«

Ob gospodarski manifestaciji celjskega okraja bodo od 24. avgusta do 4. septembra tudi številne kulturne prireditve

V okviru velike gospodarske manifestacije celjskega okraja »Celje 1957«, ki bo od 24. avgusta do 4. septembra bodo v mestu tudi številne kulturne prireditve. Na to pomembnem dogodku se že zdaj temeljito pripravljajo. Naj o tem zapišemo nekaj stavkov.

Kot je običaj ob izrednih dogodkih, bo tudi tokrat celjsko gledališko hišo počastil s svojim gostovanjem ansambel Slovenskega narodnega gledališča iz Ljubljane. Na celjskem odru bodo uprizorili najbolj uspelo delo minule sezone. Ob tej priložnosti bo tudi celjsko Mestno gledališče uprizorilo dramo Prežihovega Voranca »Pernjakovi«.

Razstave s področja umetnosti bodo celo tri. Prvikrat bo v Celju razstava slik starih mojstrov. Med drugimi deli bodo tudi 4 Rembrandtova, ki jih premore Celje. Ista razstava bo potlej še v Ljubljani in v Mariboru. V mali dvorani doma OF bodo razstavljali svoja najboljša dela celjski akademski slikarji. Studijska knjižnica pripravlja celjski književni repertoar, kjer bodo zbrana vsa dela književnikov celjskega področja. Posebna razstava pod geslom »Talci« bo v Starem pisrku.

Svojevstveno, celjsko obeležje bo imel tudi koncert DPD »Svoboda«, saj bodo na programu je dela komponistov savinjskega področja (Ipavec, Savin in drugi). Na prostem pripravljajo zborovska sekcija DPD »Svobode« revijo ženskih zborov iz celjskega okraja. Razen omenjenih prireditev bo

24. avgusta do 4. septembra tudi večer neznanih talentov. Na obeh razstavnih prostorih — v Gregorčičevi ulici in ob Mariborski cesti — bodo izmenoma nastopale najboljše godbe na pihala iz okraja. V Celju bo ta čas tudi razstava dokaj bogatega gradiva iz mestnega arhiva.

Te raznovrstne kulturne prireditve v sklopu razstave »Celje 1957« bodo nedvomno tudi prikladen prizadevanj in rasti posameznih združenj ter institucij v minulim obdobju. K.

60-letnica dentista Cirila Rajha

Te dni je slavil v Ljutomeru 60-letnico svojega plodnega življenja dentist Ciril Rajh, ugleden zdravstveni delavec in udeleženec narodnoosvobodilnega boja. Tovariš Rajh se je med prvimi v Prieklju pridružil narodnoosvobodilnemu gibanju. Leta 1941 pa so ga po daljšem preganjanju odvedli v ljutomerske gestapovske zapore, od tam v mariborske in naposled v Dachau. Po vojni je jubilatni posvetil vse svoje moči napredku zobozdravstva v ljutomerskem okolišju. V samem mestu je sodobno uredil zdravstveno ambulanto, razen let pa še tri sektorske ambulante na podeželju.

Na Jeruzalemu so odprli planjsko postojanko

V nedeljski številki našega časnika smo objavili fotografijo planjske postojanke na Jeruzalemu. To postojanko so minulo nedeljo slavnostno odprli. Stoji na najvišjem griču sončne Prieklje v okolju prijaznih gor in drugih naravnih lepot. Od nje je ob lepem vremenu lep razgled po Slovenskih goricah čez Mursko polje in Prekmurje, pa tudi na Madžarsko vse do Blatnega jezera. V sosedno Hrvaško do Gorskega venca z najvišjim vrhom Ivanjščico, pa do Haloz, Boča, Pohorja, Kozjaka in celo do Kamniških planin. Iz Ljutomeru vodi do postojanke dobra avtomobilska cesta skozi Ivanjkovec in Svetinje. V postojanki so spalnice, s čimer bodo ugodili predvsem tujim turistom.

Trpka bilanca neprevidnih kopalcev

V tem mesecu že osem utopljenec na področju mariborskega okraja

Sodijo, da je požar povzročila velika vročina in morda kaka iskra iz lokomotive na bližnji železniški postaji. Gorelo je na površini 28 ha, vtem ko je popolnoma ogorelo okoli 5 ha bogatega smrekovega in borovega gozda. Škoda še niso točno izračunali, je pa prav gotovo zelo velika, saj ima gozd za Kras izreden pomen in važnost. M. D.

Zaradi vročine se topi asfalt na cestah

Zaradi velike vročine, ki je na najbolj izpostavljenih sončnih legah v Primorju dosegla tudi do 38 stopinj C, se je na nekaterih asfaltnih cestah v Novi Gorici in Tolminu začela topiti asfaltna obloga. Delavci okrajne Uprave za ceste v Novi Gorici in Tolminu so zato začeli ogrožene ceste posipati s finim gramozom. S tem hočejo preprečiti, da bi na cestističnih ne nastala večja škoda, hkrati pa je s posipanjem gramozu moč zagotoviti nemoten varen promet. D. M.

Dr. Tumova koč na Slavniku slovesno odprta

Minulo nedeljo se je zbrala na Slavniku velika množica planincev domačinov, zlasti pa mladine in prisostvovala proslavi desete obletnice obstoja planinskega društva v Kopru, hkrati pa otvoritvi lepe planinske postojanke, ki nosi ime po pokojnem alpinistu dr. Henriku Tum. Pomembno proslavo na ozemlju, ki je bilo osvobodeno in na katerem se do osvoboditve ni moglo razvijati niti kulturno niti planinsko uveljavljanje našega primorskega ljudstva, je počastila skupina gostov, med katerimi je bil dr. Marijan Breclj, držav-

ni sekretar za blagovni promet in predsednik Turistične zveze FLR.J. Zaključne besede je na proslavi imel dr. Marijan Breclj, ki je med drugim dejal, »da je planinstvo šola za spoznavanje slovenske zemlje in njene zgodovine, da planinstvo združuje ljudi med seboj in prispeva k vzgoji, zlasti pa plemeniti človeška čustva«.

Igrala je godba iz Podgorja, peli pa so pevci iz Herpelj. Po proslavi so mnogi planinci odšli na morje. Ko pa bo zgrajena cesta do vrha Slavnika, tedaj bo kaj lahko združiti planine in morje. -18-

Utopljenca so našli

Maličnik Marter Peter je v nedeljo ob 11. uri v Savi v bližini vasi Kašelj našel truplo 20-letnega Petra Kontona. Pokojni je služil vojaški rok v Polju, 4. t. m. se je s skupino vojakov šel kopat in je nenadoma izginil.

Prepozno je bilo

V nedeljo ob 17. uri je pod črnuškim mostom utonil Jože Nemec, 29-letni sezonski delavec gradbenega podjetja »Tehnika«. Pokojni Nemec je plaval kakšnih 150 m, potem pa nenadoma izginil. Vsi napori kopalcev, da bi ga našli in rešili, so bili zaman. Seje po daljšem času je nek mladenič med plavanjem zadel obenj. Ko so ga potegnili na kopno, so ga z umetnim dihanjem skušali spraviti k življenju. Toda bilo je že prepozno.

Mlad plavalec ga je rešil

Skupaj z ženo se je v nedeljo v Savi med vasi Hrašnje in Sneberje kopal C. J. Ceprov je C. J. dober plavalec, je iz neznanega vzroka nenadoma izginil. Na srečo je to opazil neki mlajši plavalec, ki ga je še pravočasno našel in potegnil na suho. C. J. je sedaj v bolnišnici, kjer pravijo, da bo ostal pri življenju. TOF

Gozdni požar v Braniku

Novi Gorici, 8. jul. — V gozdu nad železniško postajo v Braniku je včeraj približno ob 13 uri popoldne izbruhnil velik požar, ki so ga po treh urah vstrajnega dela s težavo pogasili. Pri gašenju, ki je bilo zaradi neznozne vročine zelo naporno, je sodelovalo približno 200 civilnih prebivalcev, gasilcev in vojakov. Zaradi žerjavice ali tlehga ognjaka pa niso mogli opolniti v gozdu spet začele goreti. Pri gašenju je vnočje sodelovalo okrog 200 ljudi, ki so oženj sedanjše pogasili danes jutraj ob 4. uri.

V. LJUBLJANSKI FESTIVAL
GOSTOVANJE ZAGREBSKEGA BALETA

IZ MODERNE GALERIJE

Domiselnost in sproščenost

Gostovanja vodilnih jugoslovanskih umetniških ansamblov imajo svoj poseben pomen. Pri takih gostovanjih so predvsem važna spoznanja umetniških težnj, posameznih umetniških kolektivov, je važno spoznavanje njihovega sistema dela in njihovi končni izidi. Za vsa ta medsebojna spoznanja ima Ljubljanski festival nemalo zaslug. Če smo prejšnji dve leti imeli priložnost seznaniti se z umetniško potjo baleta beogradske Opere, smo letos lahko spoznali umetniške težnje baletnega zbora Hrvatskega narodnega kazališta iz Zagreba.

Imenovani ansambel že dve leti vodi Octavio Cintolesi, ki je po rodu iz Chila. Dolga leta je študiral in delal kot koreograf v Parizu. Med drugim je bil tudi šef baleta pariške Velike opere in nekaj časa šef šole Janine Charat, kjer je uspešno koreografiral nekaj plesov.

Večer, na katerem so se nam predstavili Zagrebčani, je bil sestavljen iz treh samostojnih baletov, ki jih je vse zrežiral in koreografiral Octavio Cintolesi. Iz vseh treh del veje nekaj novega, nekaj sproščenejšega, nekaj, česar smo doslej pogrešali v posameznih jugoslovanskih baletnih ansamblih. V vseh treh koreografijah se čuti močna koreografska težnja po tem, da se klasični stil čimbolj osvobodi vseh konvencionalnih oblik, da se vse te oblike sproste v nepretrganem plesnem gibanju, ki ne sme zastati pri nobenem nastavku, pri nobenem prehodu, pri nobenem plesalcu. V nepretrganem plesnem gibanju mora biti ne samo solist, ampak sleherni posameznik v zboru. Koreografska značilnost za vsa tri dela je tudi velika sproščenost in skupinskih plesih, kjer skoraj več kot trije plesalci nimajo enakega gibanja, pri tem pa je vendar cela kompozicija zlita v harmonično celoto. Pri takih koreografskih stvaritvah ima sleherni plesalec v zboru možnost razviti svojo plesno intenziteto in vse svoje plesne zmožnosti.

Na tem večeru pa se niso čutile samo koreografske težnje, ampak se je čutilo tudi to, da ima koreograf že plesno telo, ki njegove težnje uresničuje.

Morda je bil za nas najbolj nov in zanimiv »Ballet concerto« po glasbi A. Vivaldija »Concerti delle stagioni«, ki slika v strogi obliki klasičnega koncerta značilno podoba posameznih štirih letnih časov, koreograf pa je povezal v skladu s temi glasbenimi slikami štiri ljubezenske slike.

»Ballet concerto« je čudovita harmonija glasbe in plesa, je živ dokaz, kako lahko neko izrazito simfonično delo še bolj zaživi, če je harmonično vsklajeno z enako močnim plesnim gibanjem. Kakor glasba diha od prvega do zadnjega motiva slehernega posameznega koncerta v nepretrganem toku, tako je s tem dihanjem vsklajen tudi ples. Koreografu je to uspelo s tem, da je strogo klasični stil oplemenitil z mnogimi sproščenimi gibi, s tem obogatil zlasti vse prehode ne samo pri plesih solist, ampak tudi pri plesih njihovih partnerjev. Uspelo mu je s tem, da je zelo domiselno v skladu z glasbo razporedil tudi posamezne skupine zborov in prostora in vsaki skupini dal svoje gibanje. Kljub tolikim raznoterostim je ustvaril čudovito harmonično celoto in s sproščenostjo gibov dosegel tisto eteričnost, ki je pri baletu višek umetniškega doživljanja. Če je bil prvi koncert še nekoliko nesproščen in v prvih hodih odsekan, je pri nadaljnjih koncertih harmonija in eteričnost rasla in dosegla višek pri tretjem koncertu (Irena Milovan in Miljenko Banović), ter pri solističnih partijah Sonje Kastil v četrtem koncertu.

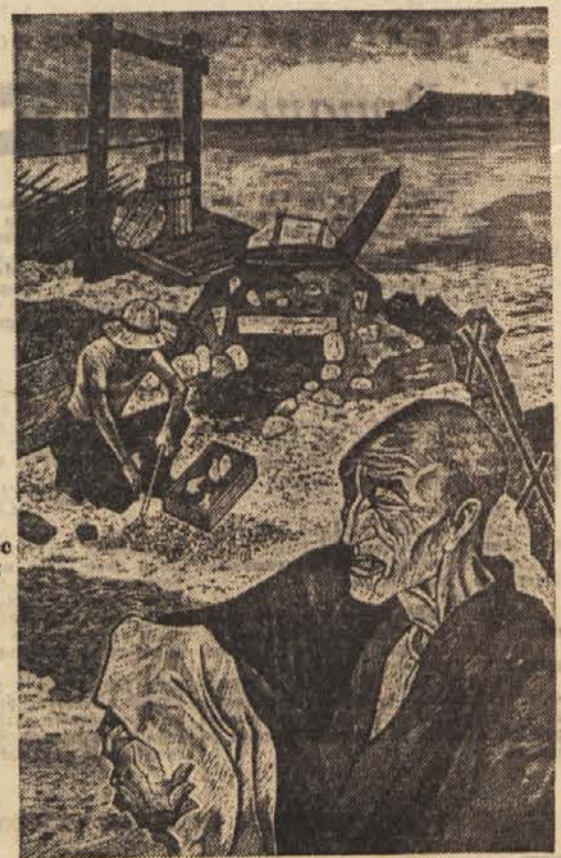
Kakor je prvi balet bogat po gibanju in domiselni kompoziciji, tako je drugi »Artistic« po glasbi

Henrija Saugeta preprost, skoraj bi rekla, v gibanju skop, tako skop, kakor je dostikrat skopo življenje cirkuških artistov, katerega drobci prikazuje ta balet. In v tej preprosti in resnični vsakdanosti je moč tega dela. (Preprostost prihoda in odhoda artistov, vsakdanja radovednost gledalcev, bednost navideznega bleška cirkuških ljudi.) In v okviru te preprostosti in vsakdanosti je bila dana slehernemu plesalcu možnost, da je lahko razvil moč svoje plesne osebnosti.

Kot zadnje je bilo izjavljano znano delo Igorja Stravinskega »Petruška«. Prvi je »Petruško« koreografiral leta 1911 Mihael Fokin v skupini Sergeja Djagileva. Cintolesi, kakor pravi sam, je vnesel v dosedanje koreografije določene spremembe predvsem v tem pogledu, da je vse pantomime spremenil v močno plesno gibanje. In res, »Petruška« je en sam živ plesni tok, ki je enako močan v živih, plesno močno razgibanjih skupinskih scenah, kakor v solističnih plesih, kjer doseže višek v plesu Petruške. Koreografu je v tem delu uspelo dvojno: ne samo solistom, ampak slehernemu plesalcu je dal svojo karakterno vlogo in znal je tudi iz slehernega izvahiti potrebni plesni izraz. S tem je v 1. in 4. sliki ustvaril pravi pravcati

pastni sejem, kjer se je vsak gibal po svoje in s tem vsak izražal svoj karakter, vsi skupaj pa so tvorili harmonično celoto, iz katere je tu in tam izstopal posameznik. Od teh sta mi najbolj živo ostala v spominu lajnar in njegova deklica. Sredi tega pristnega pustnega vrveža se odigra ljubezenski trikot treh oživljenih lutk. Poleg odlično koreografskih prizorov nas je v tem baletu najbolj presenetil Ivica Sertić kot Petruška. Kaže, da Sertiću tehnika sploh ni več problem. Njegovo gibanje je do kraja sproščeno in vse predano resničnemu plesnemu izrazu. Globoke doživljenosti njegovega plesa v 2. sliki se sploh ne da popisati, to je treba samo videti in čutiti.

V popolni skladnosti s koreografsko stvaritvijo je bila tudi zelo domiselna scena Aleksandra Augustinčića in kostumi Inge Kostinčević-Bregovca. Glasbeno je vodil vsa tri dela Demetrij Zebre. ZIVA KRAIGHER

Kitaoaka Fumio (japonski): Starec in morje, lesorez

Hrvatsko narodno kazalište — prvi gost

NA LETOŠNJEM LJUBLJANSKEM FESTIVALU

Prvi gost na letošnjem ljubljanskem festivalu je bilo Hrvatsko narodno kazalište iz Zagreba. Uporabilo je s svojim opernim in baletnim ansambelom »Kneza Igorja«, narodno opero ruskega skladatelja Aleksandra Borodina. Dela že dalj časa nismo gledali na ljubljanskih opernih deskah in so nam po tem časovnem presledku težje odlične kazale njegove prednosti, pa tudi slabosti. Nastalo je nedvomno iz notranje nujnosti, kar mu je vidno pekat neposrednosti, umetniške zavzetosti, čustvene razgibanosti in gorečnosti. Kako bi se bil sicer Borodina, zaposlen še kot zdravnik in kemik, odločil napisati libreto in glasbo tako obširnih dimenzij, kot in kaže »Igor«! Delo učinkuje danes predvsem s svojo tipično rusko in vzhodnjaško melodiko, s svojimi še vedno svežimi plesnimi ritmi, z nepotvorenim ruskim temperamentom v pevski frazi in dinamiki pa s široko kantileno in solističnih spevih. Moti slej ko prej avtorjeva osredotočenost okoli izpovedi posameznih junakov in njihovih duševnih hrb, medtem ko se marsikak usoden dogodek odigra tako rekoč za kulisami. Ta newagnerijanski način koncepta povzroča neljube dolžine, neko razvlečenost in napetost, ki opero dela statično. Režija je to znano delo premo upoštevala. Nesporno si je želela na primer kontrastnosti med svečano prvo sliko in razuzdano drugo. Vendar je nerazgibanost, okorelost prve slike napravila vti zaprašena, zastarela režijska prijava. Višek celotne opere je najbolj razgibana scena v »Igorju« — ples, kar je v operni literaturi redkost, čeprav se ta rada poslužuje (posebno v 19. stoletju) baletnih vložkov. In v njih se je režiser in koreograf Margareta Froman najbolj pokazala mojstra. Kolikor različnih ritmov v orkestru, toliko različnih plesnih skupin, kostumov in gibanj na odru. Brez dvoma je tu koreografka dosegla s skromnimi in omejenimi sredstvi lep in močan vtis. In če se ozremo s tega vidika na ostali plesni deli, se nam kaže, da je bila režiserjeva roka najbolj uspešna povsod, kjer poseže v dejanje plesni element, čeprav brez orkestra za festivalski nastop pomnožil, kar se je izkazalo kot zelo pravilno. Zbor je nastopil v tako velikem številu, da je ponokod — zaradi spoznanja o plesni neustojitvi festivalskega prostora — dinamično prednjačil. Vsa kolebanja je dirigent spravi uravnava, pri čemer se je izkazala izredna disciplina celotnega korpusa nasproti glasbenemu vodji predstave, ki je imel vajeti od prve do zadnje note čvrsto v rokah in odlično obvlada glasbeni stavek Borodinove opere.

Igrli in tolikim žarom v petju, da nam je zbudila prijeten spomin na vsa dosedanja, žal preredka svoja sijajna gostovanja v Ljubljani. Zelo lepo je zapel basist Drago Bernardić vlogo polovskega kana. Vročekrvne tatarske narave pa nam niti v igri niti v pevski frazi ni prikazal, čeprav nudi prav slednja dovolj prijemljivih možnosti. Sopranistka Mirka Klarić nas je kot Jaroslava iznenadila s prijetnim, izdatnim in izenačenim sopranom, ki ni klonil niti na najbolj narodno in naporno pisanih mestih. Ko bodo višine docela zakrožene in izgovarjava izpiljena, bo iskana sopranistka. Naša dobra znanca, tenorist Noni Zuneč in baritonist Ivan Franci sta se prvi pretežno z občutno kantileno, drugi pretežno z dobro podčrtano protiligo glavnemu junaku vživela v delo. K naspelu druge in zadnje slike sta bistveno pripomogla poulična godca Skula in Eroška, ki sta ju v igri, ma-

ski in pevskem izrazu imenito pogodila basist Gregor Radev in tenorist Franjo Paulik. Tudi najmanjše vloge so bile dobro zasedene (Ivica Kis, Tatjana Slastić, Bogdana Gluhak).

Zanimanje občinstva za festivalsko prireditve se veča. Z njim se tudi več kritični odnos do izvedbe. Prav bi bilo, da bi bila za vse gostujoče izvajalce na razpolago toliko gromna sredstva, da bi vsak posameznik mogel dati od sebe svoje najboljšje in da bi se vsak ansambel na podlagi temeljitih priprav, ki jih take nastop na prostem zahteva, mogel prilagoditi okolju. Zagrebški Operi se pozna, da je vajena gostovanj s celotnim ansambelom. Kljub temu so bile v razveljavljavi, v razmestitvi odrskega pribora, v gibanju mas opazne neke omejitve, ki so žal poudarile v nemar možnost, okristiti se s širokimi dimenzijami križanskega odra.

PAVEL SIVIC

»Ars nova« iz Trsta

Ena jugoslovanska prva izvedba (M. Bugamellijeva »Musichetta«), ena svetovna prva izvedba (M. Zafredov tretji trio) in eno redko izvajano standardno delo (Brahmov trio) — tako je bil kvaliteten spored tržaškega tria »Ars nova« (klarinet Giorgio Brezigar, violončelo Guerrino Bisiani, pianist Bruno Bidussi). Koncert vreden festivalskega okvira — obenem pa se kajpak vendar ni bilo čuditi, da je bil zanimiv samo za peščico ljudi, ki so se zbrali 5. julija zvečer ob Narcisovem vodnjaku na rotovškem dvorišču. Vsi, ki bi radi, pač le niso prišli — in tako končno za Ljubljano ni slaba bilanca, če ima nekaj sto resničnih ljubiteljev komorne muzike.

njihovo sestavo, prav za klarinet, violončelo in klavir, v vsaj komorni literaturi izredno malo uporabnega repertoarja, bi se dalo sklepati že vnaprej, da vidijo izvajalci tria »Nova umetnost« eno svojih prvenstvenih kulturnih nalog v tem, da s svojim obstojem in koncertiranjem spodbujajo sodobne kompoziste k poglobitvi repertoarja za to zasedbo (ali za sorodne zasedbe, ki se dajo kombinirati z njo kot osnovnim jedrom) z novimi kompozicijami. Spored sam nas je poučil, da je tudi res tako in da to svojo misljo, za sedaj pač vsaj pri italijanskih kompozitih, opravljajo z uspehom. (V programu natisnjena informacija o izvajalcih in kompozitih je prevod iz italijanščine — bila bi jezikovno odlična, če se ji to ne bi poznalo.)

Rafael Ajlec

Drevi — še enkrat: KOLO

Sjajni nastop beogradskega »Kola« je ponovno dokazal, da sodijo folklorne prireditve med najbolj priljubljene točke naših festivalskih sporedov. Čeprav smo že nekajkrat videli in občudovali ta zares odlični plesni zbor, nam je vendar vsakokrat kot odkritje.

Sinoči smo gledali srbske, hrngorske in hrvatske plesne, makedonske »Teškoto« in stare obredne »Rusalije, šiptarski »Sotos, dalmatinski »Lindžos, komitski ples in še več drugih ter slišali hrvatske narodne pesmi. Vse to pa je izvajano umetniško dovršeno, s prednostjo, lahko in živahnim temperamentom.

Beogradske »Kole« si je na številnih turnejah po Evropi že pridobilo tak sloves, da ga danes štejejo med najboljše in umetniško najkvalitetnejše folklorne plesne skupine sveta. Mnogi mednarodni kritiki pa mu prisojajo sploh prvenstvo. S svojimi najdaljšimi turnejah po Sovjetski zvezi, Kitajski in Ameriki si je pridobil še novih ljubiteljev. Hkrati je pa izvršil še veliko propagandno delo, ki je tuljim ljudstvom odkrival neizbrano bogastvo in lepoto naše folklorne zakladnice.

dell starobosensko nemo kolo iz Giamoa, ples iz okolice Skoplja, vojvodinski ciganski ples, slovaški ples iz Vojvodine ter »Brankovo kolo«, slišali pa bomo tudi vojvodinske pesmi in srbske melodije na piščalke. Naj omenimo še, da je dober del sporeda plesno nastudiral glavni koreografinja Olga Skovranova, ki je tudi umetniški vodja skupine. Orkestru odlično dirigira Radivoje Stanoević, prav tako pa tudi tamburaški zbor Dobrovoje Putnik.

brk.

VII. abonmajski koncert Mariborske filharmonije

VII. abonmajski koncert Mariborske filharmonije, ki ga je izvajal orkester pod vodstvom gosta dirigenta Mislena Pozniča iz Sarajeva in s sodelovanjem sopranistke Nade Vidmarjeve iz Ljubljane, je bil zaradi svoje vrhunske sporeda in zaradi glasbeni pozornosti poslušalcev. Brittenova skladba, ki je pisana zelo duhovito, drzo in domiselno, s limitno instrumentacijo. Tudi Dvořakove »Legendes« so našle svoj odziv v avditoriju, ki ima smisel za slovansko mehko in romantičnost.

Dirigent Mladen Perazić je svojevrstna glasben osebnost, ki z mehkiimi gibi rok brez taktirke in brez odvračnih kretnih vodil orkester naskakno dobrodušno in mlo prednostno partituro, ki se seveda najbolj prilaga mehkeemu Dvořakovemu slogu.

Odlična je bila solistka Nade Vidmarjeva, ki je svojo v intonacijsnem ozru izredno komplicirano partituro odpele z izredno tehnično čistoto tona in veliko kulturno predanostjo. Občinstvo jo je nagradilo, kakor tudi ostale izvajalce s spontanima aplavzom.

D. M.

Folklor, koncert in variete

NA VEČERU YME SUMAC

Po radu in tisku smo poznali Ymo Sumac v glavnem kot pevsko zvezdo na nebu mednarodne poljudne glasbe; pri nas je najbolj zabeležen pred nekaj leti, ko nas je Radio Ljubljana seznanil v posnetkih z njenim fenomenalnim glasom; za tistega, ki vse odteje ni slišal nič več o nji, je bilo tudi to dovolj, da se je sedaj od njenem obisku še prav lahko spomnil. Pri sedanjih priložnostih pa smo se lahko prepričali, da ji njena rodna folklorna ni bila samo izhodišče za mondeno kariero, ampak da je zanjo ambient, s katerim se še vedno obdaja — v njem diha in iz njega raste; Yma Sumac je očitno pred vsem drugim svetovni kulturni ambasador svojega ljudstva. Ne vem, če je to na njenih nastopih vselej tako poudarjeno, kot je bilo tu, ko so izvajali spored razen nje še njen sinček kot plesalec, neki igralec na tau-tau (harfi podobno brenkalo) in še dve ali tri plesalke oziroma pevke — vsi ti v narodnih nošah.

noameriški folklori izraz, je šla verjetno marsikatera vrednota, lepota in zanimivost neopažena mimo nas in temu tudi konferansa (Igor Andrejčič) ni mogla povsem odopomoči. Vsekakor je šlo v točkah Yme Sumac za nekaj več kot glasovne ekshibicije (komur je bilo samo za te, mu je bil večer prav gotovo predolg), in to je mogla biti le njihova folklorna zakoreninjenost, njihova pripravljenost pevki k srcu — kljub njihovi bolj neopredeljeni, bolj mednarodni preobliki. Pokazala je sicer, da zna zgrabiti tudi s čisto estetskimi sredstvi muzikalne interpretacije, toda le v nekaterih točkah sredi programa (žal nimam pred seboj sporeda, da bi mogel citirati).

Kot naraven pevski fenomen, v čisto glasovnem smislu, ima

Yma Sumac danes svoj višek verjetno že za sabo. To je vtis iz celote in ne pomeni, da bi se ji posamezno v njenih izjemnih glasovnih zmožnostih karkoli krhalo. V spevu, ki pripoveduje o življenju narave v njeni domovini (zadnja točka prvega dela), je vse natrpano nepojmljivih pevskih težkoč: preskokov ali zveznih prehodov med ekstremnimi glasovnimi legami, posnemanja živalskih glasov itd. Tudi izvedba vsega tega je bilo vredno enkrat v živem slišati, vendar je bil tudi v tej točki glavni, globlji učinek drugod; v tem, da smo lahko čutili doživljanje človeka, ki je postavljen v veličastno naravo in se čuti zraslega z njo, pa jo zavzet opeva.

Rafael Ajlec

IZ NAŠIH KINODVORAN

MAUPASSANT IN ČAPEK

Ta teden sta na sporedu ljubljanskih kinematografov dva filminska romana: »Kračkati« Karla Capka in »Lepi strček« Guy de Maupassanta. Ker gre torej za dve dokaj pomembni deli, ki sta izšli tudi v slovenščini, se nam nehoti vsiljuje primerjava med literarno predlogo in filmsko realizacijo.

Ustvarjalci filma »Lepi strček« so spravili na filmski trak skoraj vse vsebine romana, toda pri tem so zanemarili psihološki poglobitev značajev, ker jim omejen prostor tega ni dopuščal. Filmska priredba Maupassantovega romana je na las podobna odrskim dramatičnijam, ki ohranjajo pripovedniški značaj dramatične novele ali romana, kajti formala dialoga sama po sebi še ni dramatična. Kvalitetni skok iz epike v dramatsko zahteva veliko več. Dramatizator je se moral ob predlogi samo inspirirati in na novo napisati dramo, ki bi v drugi literarni formi izpovedovala isto osnovno idejo kot predloga. To pravilo velja tudi za filmske priredbe. Zato ne moremo šteti »Lepa strčka« med uspele filme, čeprav oziroma prav zato, ker

preveč suženjsko interpretira Maupassanta. Razen te bistvene napake pa moramo filmu očitati še vrsto drugih. »Lepa strčka« so posneli v francoško-avstrijski koprodukciji, in vrhu tega še na Dunaju. To filmi seve ni bilo v prid, ker avstrijski igralec, ki so nastopili domala v vseh manjših vlogah pa tudi v nekaterih večjih, niso uspeli prepričljivo podati Parizane iz prejšnjega stoletja. Sploh je filmski »Lepi strček« bolj podoben dunajskemu Don Juanu, kot pa Maupassantovemu Junaku.

Z bolj srečno roko se je lotil znani češki režiser Otokar Vavra filmske realizacije Capkovega istoimenskega romana »Kračkati«. Njegov vsebino, marveč je njena vizualna interpretacija, ki sicer ni vedno najbolj posrečena, vendar te napake spričo pravilnega osnovnega prejema niso bistvene. Omeniti pa moramo, da je Capkov roman veliko hvaležnejša snov kot Maupassantova realizacija z goda, ki ne dopuščajo filmskih izraznih sredstvom prevleke svojih prizorih ustvariti z nenavadno in smelnimi koti, drzno montažo

in različnimi plani vzdusje, ki je ustrezalo Capkovim opisom, čeprav te ni vedno dobesedno upošteval. Utopična zgodba se da upodobiti na filmskem platnu na sto načinov, medtem ko ima realistična zgodba velikokrat le eno.

Na koncu moramo pohvaliti še dobro igro čeških igralcev, med katerimi se je posebej odlikoval Höger, ki je nastopil v glavni vlogi. V filmu igra tudi naš sonarodnjak Zvonimir Rogoz.

Z. P.

Nove knjige in revije

FRAN LEVSTIK: NAJDIHOJCA. Ilustriral in opremil France Mihelič. Uredila M. B. Druga izdaja. Izšlo v Čiobanovi knjižnici (ureja Kristina Brekova). Izdala Mladinska knjiga v Ljubljani 1956. Strani 51 (+ V), 5 s.

MIMI MALENEK: DAJ MI ROKO. POMA.L.D. Opremila Sonja Marinič. »Nova ljudska knjižnica«. Izdala Casopisno-založniško podjetje »Ljudska pravica«, Cankarjeva založba v Ljubljani 1957. Strani 251 + (V) 5 s.

SLAVKO JANEVSKI: VAS ZA SEDMIMI JESENI. Prevedel dr. Franc Petre. Oprema in risbe Vladimir Makuc. Založba Državna založba Slovenije v Ljubljani 1957. Strani 314 + (II), 8 s.

NASA SODOBNOST. Leto V. 1957. šte. 7. Izdaja Državna založba Slovenije. Glavni in odgovorni urednik Drago Seg. OBZORNIK 57. Mesečna ljudska revija. Štev. 7. Izdaja Prešernova družba v Ljubljani. Odgovorni urednik Jojap Ribičič.

TELESNA KULTURA

DANES ZAČETEK SVETOVNEGA PRVENSTVA V KEGLJANJU

Na Dunaju: TRETJI START

Dunaj, 8. julija. (Od našega posebnega dopisnika.) — Jutri popoldne bo na novem šestdesetem kegljišču na Dunaju svečana otvoritev III. svetovnega kegljaškega prvenstva. Ob tej priložnosti bo predsednik Mednarodne kegljaške federacije pozdravil moške in ženske reprezentance iz desetih držav: Avstrije, CSR, Jugoslavije, Madžarske, Francije, Švice, Vzhodne Nemčije, Poljske in Romunije. Po otvoritvi bo kegljišče, ki sprejme več kot 2000 gledalcev, pet dni prizorišče tako po kvaliteti kot po udeležbi doslej najpomembnejšega svetovnega prvenstva v kegljanju.

ZACELO SE JE V BEOGRADU

To bo že tretje svetovno prvenstvo v kegljanju. Prvo je bilo leta 1955 v Beogradu, naslednje pa 1955 v Essenu (Zahodna Nemčija). Na teh dveh prvenstvih so osvojile naslove svetovnih prvakov tele reprezentance oziroma tekmovalci v Beogradu:

moški: Jugoslavija in pri posameznikih Schmidt (Zahodna Nemčija); ženske: Avstrija in posameznikah Sinekova (Jugoslavija).

V Essenu:

moški: Vzhodna Nemčija, pri posameznikih Luther (Vzhodna Nemčija); ženske: Vzhodna Nemčija, pri posameznikah Erjavec (Jugoslavija).

Iz tega je moč videti, da so tekmovalci iz Vzhodne Nemčije in Jugoslavije že po trikrat osvojili naslov svetovnega prvaka. Avstrija in Zahodna Nemčija pa enkrat.

Jugoslavija pa je osvojila tudi dve drugi mesti, in sicer v Essenu v tekmovalstvu moških in ženskih reprezentanc. Zato lahko trdimo, da so naši tekmovalci in tekmovalke bili doslej na svetovnih prvenstvih najbolj uspešni.

VZHODNA NEMCIJA, JUGOSLAVIJA

Udeležba na letošnjem svetovnem kegljaškem prvenstvu je vojača kot na minulih dveh. Prav zaradi tega bodo tudi borbe za prva mesta bolj ogrožene, čeprav nekateri menijo, da se bosta za prvo mesto pri moških potegovali predvsem reprezentanci Vzhodne Nemčije in Jugoslavije. Vzhodna Nemčija je na minulnem svetovnem prvenstvu zmagala pred Jugoslavijo s precejšnjo razliko v kegljih. Svetovni prvaki pa so se tudi za to prvenstvo skrbno pripravili. Predsednik vzhodnonemške kegljaške federacije je še pred začetkom prvenstva de-

jal, da le jugoslovanski tekmovalci Likovnik, Pogelšek in Smoljanovič lahko ogrožajo njihovo zmago.

Nasla reprezentanca se je za to prvenstvo skrbno pripravljala in je — z razliko od prejšnjih reprezentanc — sestavljena iz igralcev, ki so že vsi prebili kegljaški zvočni zid z rezultati čez 900 kegljev.

Na tem prvenstvu pa lahko pričakujemo tudi pomembno vlogo reprezentanc Madžarske, CSR in Avstrije. Madžarska bo tokrat prvikrat sodelovala na prvenstvu, vendar je — po dosedanjih rezultatih soditi — med najmočnejšimi. Tudi če ima nekaj odličnih igralcev, ki so predvsem doma dosegli rezultate svetovne vrednosti, Avstrija bo tokrat imela prednost domačega igrišča. Francija, Švica, Poljska in Romunija pa doslej še niso dosegli večjih mednarodnih uspehov, zato lahko menimo, da se bodo te reprezentance borile za mesta v drugi polovici lestvice.

PRVO MESTO JE ODDANO?

Vzhodna Nemčija velja vsekakor za glavnega favorita, tekmovalcu ženskih reprezentanc. Posebno še zaradi tega, ker naše tekmovalke, kot kaže, tokrat niso v taki formi kot na minulih prvenstvih ter se bodo morale boriti predvsem za drugo mesto, kjer jim bodo konkurirale tekmovalke iz Avstrije, CSR in Madžarske. Le ponovitev najboljših rezultatov naših tekmovalk, ki so jih dosegle doma, bi lahko ogrožila Jugoslaviji prvo mesto v tekmovalcu ženskih reprezentanc. Sicer pa tudi pri ženskah lahko govorimo o slabši skupini, ki v njo sodijo razen Vzhodne Nemčije, CSR, Avstrije, Madžarske in Jugoslavije vse ostale reprezentance.

VELIKO FAVORITOV

Težko je predvidevati, kdo bo zmagovalc v tekmovalcu posameznikov in posameznice. En nastop v disciplini 200 udarcev lahko pripelje tudi neznanega tekmovalca na prvo mesto. Če pa bi tekmovalci in tekmovalke na tem prvenstvu ponovili svoje najboljšje rezultate, potem lahko sodimo, da bo pri posameznikih odšel naslov svetovnega prvaka v Vzhodno Nemčijo ali Jugoslavijo, prav tako pa tudi pri posameznicah. Ime naših tekmovalcev ima največ upov za mesto pri vrhu Pogelšek, Smoljanovič, Martelane, Starc in Likovnik. Tudi Stržaj in Grom, ki sta sicer novina v reprezentanci, lahko odločno posežeta v borbo za naslov prvaka, saj sta že s svojimi rezultati potrdila svojo visoko vrednost. To velja predvsem za Stržaja, ki je pred nedavnim z rezultatom 968 postavil v Kranju doslej najboljši rezultat na svetu.

NEZANIMANJE

Ljubljancini tudi tokrat niso zanjih tradicije — nezanimanja za kakršni koli teniški prireditve. Kje je temu vzrok? Predvsem verjetno v pomanjkanju res kvalitetnih prireditev, ki bi ob dobri reklamni vsekakor privabile na igrišče številne gledalce. Po drugi strani pa bi se morala dvigniti tudi kvaliteta razen slovenskih tenisačev. Preden pa tega ne bomo uresničili, bomo lahko še vedno na prste prešteli vse gledalce na teniških prireditvah v Ljubljani.

V ATENAH ZMAGALI GRŠKI MLADINCI

Atene, 7. jul. — V nadaljevanju srečanja mladinskih reprezentanc Grške in Jugoslavije je včeraj na olimpijskem stadionu v Atenah prisostvovalo okoli 15.000 gledalcev. To je bilo že peto srečanje mladinskih slovenskih mladincev so zmagali trikrat, kar je dvakrat. To pot so zmagali Grki v razmerju 116:114. Jugoslovanski atleti so osvojili le tri prva mesta: Lesek v skoku s palico 4,30. Soklič v klavturu 56 m in Kač v metanju kopia 50,04.

ZVEZNA KOŠARKARSKA LIGA

Epilog za zeleno mizo

Po odločitvah tekmovalne komisije KZJ: Olimpija tretja, »Ljubljana« šele petaj

V nezmožni pripravi pasjih dni, ko je bil pomladanski okrajni del zvezne košarkarske lige že zdavnaj končan in napravljena polletna bilanca, je bilo v Beogradu za zeleno mizo tekmovalne komisije Košarkarske zveze Jugoslavije odigrano še dodatno zadnje kolo lige. V tem dodatku, ki je precej spremenilo tekmovalno lestvico, so bili doseženi tle rezultati: BSK — Crvena zvezda 20:16, Ljubljana - Partizan razveljavljeno in Montažno - Olimpija registrirano z doseženim rezultatom 75:71. Uradna lestvica je po teh spremembah naslednja:

Proleter	7	5	0	2	545:463	10
BSK	7	5	0	2	404:355	10
Olimpija	7	5	0	2	510:485	10
Montažno	7	5	0	2	490:487	10
Ljubljana	6	2	1	3	419:386	9
Partizan	6	2	1	3	393:390	5
Sloboda	7	2	1	4	402:454	5
Crvena zvezda	7	2	0	5	395:418	4
Zelezničar	7	2	0	5	418:467	4
Lokomotiva	7	0	1	6	408:499	1

Preden greste na dopust

nam sporočite vaš novi naslov, da vam bomo Ljudsko pravico pošiljali v kraj vašega letovanja. Pri tem ne pozabite navesti TOČNEGA NASLOVA novega bivališča, kakor tudi TOČNEGA DATUMA odhoda in vrnitve s počitnice.

Tako si boste zagotovili ves čas nemoteno prejetanje časopisa.

Uprava LJUDSKE PRAVICE

POZOR!

Obveščamo gradbena podjetja kakor tudi podjetja za promet z gradbenim materialom na ozemlju FLRJ, da Petar Petrič iz Zagreba, s stanovanjem v Kučerini ulici 2, in Miloslav Isaković iz Beograda, s stanovanjem v Knez Danilovi ulici 57, ne predstavljata več našega podjetja in nimata več pravice do sklepanja pogodb za dobavo kovinskih raztegljivih podpornikov model VS II P 861. S tem razveljavljamo njuno dosedanje pooblastilo. — Hkrati pozivamo imenovana, da v roku treh dni vrnete pooblastila, knjigo sklenjenih pogodb in prototipi podpornika. V nasprotnem primeru bosta izročena sodišču.

Zadruga »METALAC«, Beograd, 21. divizije 13

2176

RIBNIŠKA KOČA
NA
POHORJU
1530 m

Eden izmed najlepših planinskih domov v Sloveniji • Prekrasna letna priroda • Pozimi odlična smučišča • Priznana oskrba • Mrzla in topla voda v sobah

Penzion za člane le 580 din — za nečlane 650 din

PRIDITE, RIBNIŠKA KOČA VAS VABI!

SZ vodi z 21:10 (1)

KINO »UNION«
Francoski barvni film
»Bel Ami«
(Lepi striček)

Predstavi ob 19 in 21. Brez tednika. Prodaja vstopnic od 9.30 do 11. ure ter od 14. ure dalje.

KINO »KOMUNA«
Češki film
KRAKATIT

Tednik F. N. 27. Predstavi ob 19 in 21. Prodaja vstopnic od 9.30 do 11. ter od 14. dalje.

KINO »SLOGA«: ameriški film »Plamen opoldne«. Predstavi ob 19 in 21. V glavni vlogi Anna Baxter in William Holden.

KINO »VIC«: premiera amer. barvnega filmskega filma »Indijanski borec«. Predstavi ob 19 in 21. V glavni vlogi Kirk Douglas, Elsa Martinelli.

Prodaja vstopnic v obeh kinematografih od 9.30-11 in od 14 dalje.

KINO »SOCA«: ameriški barvni film »Poženi Joe«. Predstavi ob 18 in 20. Prodaja vstopnic samo od 14. ure dalje.

LETNI KINO »BEŽIGRAD«: italijanski film »Dekle z reke«. Predstava ob 20.30. Prodaja vstopnic uro pred začetkom predstave.

KINO »LITOSTROJ«: nemški barvni film »Zemlja smehljaja«. Tednik: F. N. št. 25. Predstava ob 20. V glavni vlogi Marta Eggerth in Jan Kiepura. Prodaja vstopnic uro pred začetkom predstave.

KINO »TRIGLAV«
Ameriški barvni film
Veselo izkrcavanje

Tednik. V glavni vlogi Mickey Rooney. Predstavi ob 18 in 20. Prodaja vstopnic od 17 dalje.

KINO »SISKA«
Ameriški film
Ne bodo mi verjeli

V glavni vlogi Susan Hayward in Robert Young. Predstava ob 18. in 20. Prodaja vstopnic od 14 dalje.

PO SLOVENSKEM TENIŠKEM PRVENSTVU

Pogled skozi mrežo

Statistiki so zapisali in spravili v arhiv rezultate s tridesetnega teniškega prvenstva posameznikov za leto 1957. Na teniških igriščih ob Celovški cesti teče življenje spet svojo normalno pot. Ni več slišati glasov sodnikov pri posameznih igrah niti ni več moč slišati pozivov odločnega vodje turnirja dr. Nagyja, ki je v nedeljo hotel še celo fizično obračunati z enim izmed redkih mladih gledalcev. Slišati je le zamolkle udarce, ki pričajo o resnem treningu ljubljanskih tenisačev. Udeleženci prvenstva pa so se vrnili domov, nekateri z izpolnjenimi, drugi pa — te je več — z neizpolnjenimi spi.

V beležnici pa je ostalo teh nekaj ugotovitev:

VRočINA

Zadnje teniške prireditve v Ljubljani, predvsem pa četverboj republik, je neprečeno oviral dež. Tokrat ga sicer ni bilo, zamenjal pa ga je morda še hušji naspotnik — vročina, ki je dosegla tudi do 38°C. Prireditelj se je sicer najbolj vročim uram izognil s tem, da je prekinil igranje, vendar s tem ni bilo mnogo pomagano, saj je bilo popoldne igrišče še vedno razgoreto in je sonce prav tako neusmiljeno pripekalo. Morda bi bilo bolje, če bi začeli igrati že ob 6. uri zjutraj, namesto po sedmi, saj bi na ta način pridobili drugocen čas, ki bi vsekakor vplival bolje, kot pa igranje med 10. in 11. uro.

NEZANIMANJE

Ljubljancini tudi tokrat niso zanjih tradicije — nezanimanja za kakršni koli teniški prireditve. Kje je temu vzrok? Predvsem verjetno v pomanjkanju res kvalitetnih prireditev, ki bi ob dobri reklamni vsekakor privabile na igrišče številne gledalce. Po drugi strani pa bi se morala dvigniti tudi kvaliteta razen slovenskih tenisačev. Preden pa tega ne bomo uresničili, bomo lahko še vedno na prste prešteli vse gledalce na teniških prireditvah v Ljubljani.

HOAD MED PROFESIONALCI

London, 8. jul. (Reuter). Eden najboljših teniških igralcev na svetu, Lewis Hoad (Avstralija), bo podpisal pogodbo s profesionalno teniško skupino Jacka Kramerja. Hoad je, kot je znano, pred nekaj dnevi drugič zapored osvojil prvo mesto na mednarodnem teniškem turnirju v Wimbledonu.

ZNIDARJEVA PRVA TUDI PRI ČLANICAH

V nadaljevanju finalnega dvoboja za teniško prvenstvo Slovenije je Znidarjeva premagala Trudo Lovrec z rezultatom 6:4, 6:4 in tako osvojila še naslov prvakinje Slovenije pri članicah.

BRZOJAVKE

zdravje, vsekakor ni potrebno komentirati.

Morda bi bilo bolje, če bi prvenstvo posameznikov razdelili na dva dela, in sicer posebej za člane in posebej za mladince. Potem bi tako pogosto igranje odpadlo, na račun morda nekoliko večjih gmožnih stroškov, pa bi bile igre kvalitetnejše.

ZGLED STAREJŠIH

Starejši člani, med katerimi je bil letos najboljši Maribortan Evgen Bergant, so dali mišičim res lep zgled. Toliko borbenosti, požrtvovanja in taktike smo videli le pri malokaterem mlajšem igralcu. Zagrizeno so se borili za vsako točko in niso popustili niti pri najhušji vročini. Morda je prireditelj ravnal napačno, da ni upošteval njihovih let, saj bi jim lahko omogočil igranje v zgodnjih jutrajšnjih urah, ko je bila temperatura še nekoliko toliko znižana, ne pa da so igrali ravno ob najhušji vročini.

DOBRI OBEI

Igra mladincev je presegla pričakovanja. Predvsem moramo ugotoviti, da so Mariborčani vzgajili res zelo dober mlad kader, ki je tokrat pozel vse lo-

● ZAGREB, 8. jul. — V Zagreb so prispela sinoči švedske telovadke, ki se bodo udeležile gimnastezije. Davi je prispela tudi skupina madžarskih telovadk, in sicer 147. S to skupino iz prispelo tudi 17 udeležencev iz Brazilije.

● ASUNCION, 8. jul. (Reuter). — V kvalifikacijskem srečanju za svetovno nogometno prvenstvo je Paragvaj premagal Kolumbijo s 3:0 (1:0).

● BEOGRAD, 8. jul. — Sinoči sta iz Beograda odpotovala v Bologno Mugoša in Stritof. Startala bosta 10. julija. Mugoša na 1500 m, Stritof pa na 10.000 m. V Bologni bodo startali tudi ameriški atleti. Murat se bo udeležil atletskega mitinga na Finskem, ki bo od 4. do 6. avgusta v mestu Naantal. Murat se bo na progi 1500 m.

GENERALNA DIREKCIJA JUGOSLOVANSKIH ŽELEZNIC
razpisuje

II. LICITACIJO

za nabavo 50 univerzalnih DIESEL-lokomotiv

PO PREDRAČUNSKI VSOTI 5.000.000.000 DIN

Licitacija bo 8. avgusta 1957 ob 9. uri popoldne v gospodarskem oddelku Generalne direkcije jugoslovanskih železnic v Beogradu, Nemanjina 6, soba 476-II. Ponudbe vlagajte pod istimi pogoji in isto tehnično dokumentacijo Generalne direkcije jugoslovanskih železnic, ki so veljali za I. licitacijo, ki je bila 10. aprila 1957, s tem da so dodana še nekatera podrobnejša tehnična pojasnila.

Pogoje, tehnično dokumentacijo in vsa pojasnila lahko dobite od 8. julija 1957 vsak delavnik od 10. do 13. ure v nabavnem oddelku GDŽŽ, soba 571-III.

Iz Generalne direkcije jugoslovanskih železnic GD št. 1269-57

2194

DNEVNE NOVICE

Uprava Mestnega vodovoda prosi vse potrošnike vode iz mestnega vodovoda, da štedijo z vodo, ker je potrošnja prekomerna. Prepečeno je trošiti vodo za ispiranje kanele in pranje avtomobilov, za polivanje vrto, skratka povod tam, kjer ni potrošnja vode nujna; skrbno zapirajte vse iztoke vode.

Ugotovljamo naslednje dnevno narpamo preko 38.000 m³ vode, pri 140.000 prebivalcih odpade povprečno na osebo na dan 270 litrov, kar je več kot dovolj.

Bojazni zaradi pomanjkanja vode ni potrebna le le štednja in uvidevnost slihernega potrošnika, pa bo dovolj vode za vse.

Uprava Mestnega vodovoda opozarja, da bomo morali uvesti sankcije, kolikor ta apel ne bi imel uspeha.

Sportnikom in telovadcem iz Ljubljane v vrednosti Sportna ambulanta Zdravstveni dom Ljubljana-Center dela vsak dan, razen sobote, od 16-19 na Milodstovi c. 24-I, desno, soba 103. Ambulanta ne bo poslovala od 5. avgusta do vključno 23. avgusta t. l. Vsi, ki imate tegnovanja v jesenskem času, si zagotovite pravočasen pregled.

Novosti »Puder« krema »EVELINE« v treh niansah pokrje pomanjkljivosti kože, daje privlačen in svežen. Dobi se v drogerijah in Ljubljani, Mariboru, Celju, Kranju in Novem mestu.

Uprava cest OLO Ljubljana obvešča, da bo cesta III. reda št. 1250 Medvode-Zbiljsko jezero zaprta za ves promet od vključno 8. julija 1957 do preklica zaradi asfaltiranja.

LJUBLJANSKI FESTIVAL

Torek, 9. julija ob 20.30: Poslovilni nastop mednarodno slovečega folklornega ansambla »Kolo« iz Beograda. Pretežno nov spored. Križanke V primeru slabega vremena v Operi. Vstopnina: 150, 100 in 50, stojšče 40 din. Vstopnice lahko še dobite pri festivalni blagajni v Križankah.

Sreda, 10. julija ob 20.30: B. Smetana: »Prodana nevesta«. Izvaja ljubljanska Opera. Marinko poje Vilma Bukovčeva, Janka Miro Brajnik. Predstave v slikovitem sceničnem okloju v Križankah, v primeru slabega vremena v Operi. Vstopnina 250, 200 in 100, stojšče 50 din. Vstopnice so že danes na razpolago pri festivalni blagajni v Križankah.

Dobro nasveti! Če želite odlično masno kremo, potem zahtevaj samo »ULTRAGIN« - sport kremo. Dobijo v vseh parfumerijah.

»FLEX« slovi za čiščenje mastnih madežev in ga lahko kupiš v vseh trgovinah, ki prodajajo mlo. Pazi na znamko »FLEX«.

Zadnji krik francoske mode - tri svetle barve šminke so dobile drogerije v Ljubljani, Mariboru, Kranju, Celju in Novem mestu.

PREDAVANJA

Člane Kluba kulturnih delavcev in Društva visokošolskih profesorjev vabimo na predavanje, ki bo v torek, 9. julija ob 20.30. Govoril bo gosp. Sisir Chatterjee, profesor univerze v Kalkuti: O sodobni Indiji. (Predavanje bo v angleščini.)

GLEDALIŠCA

SLOV. NARODNO GLEDALIŠČE OPERA

Sreda, 10. julija ob 20.30 v Letnem gledališču v Križankah v okviru V. Ljubljanskega festivala: Smetana: »Prodana nevesta«. (V primeru slabega vremena v Operi.)
 Sobota, 13. julija ob 20.30 v Letnem gledališču v Križankah v okviru V. Ljubljanskega festivala: Smetana: »Prodana nevesta«. (V primeru slabega vremena v Operi.)
 Posameznike in kolektive, ki bi se želeli na novo vključiti v krog abonentov SNG, vabimo, da to pismeno sporočijo Glavnemu tajnistvu SNG, Cankarjeva 11-I. Prijava naj vsebuje ime reflektanta, poklic, stanovanje in ali želi sedeti v abonmaju samo za Dramo ali samo za Opero ali skupno. Te prijave bodo služile vodstvu SNG za pregled nad številom novih reflektantov na abonma. Abonenti minule sezone za prijavo ne pridejo v poštev. Rok za sprejemanje prijav - 20. julij 1957.

Protiperonosporna služba

Poročilo za dne 8. julija 1957
 Temperature se še vedno dvigajo in so dosegle v posidnih krajih že 30 do 32 stopinj C. Srednje dnevne temperature kolebajo v mejah od 27 do 29 stop. C.
 Napoved: Izredna vročina zadnjih dni je zaustavila razvoj peronospore. Zaradi tega svetujemo vinogradnikom, naj ne škropijo svojih vinogradov proti peronospori. V primeru potrebe škropljenja proti peronospori bo protiperonosporna služba dala pravočasno napoved.
 Opozarjamo pa vinogradnike, da tako vreme pospešuje razvoj oidija (pepelasta plesen). Zato pripravimo rahlo žveplanje vinogradov, vendar ne pri močni sončni pripek, temveč v večernih in jutranjih urah.
 Kmetijski inštitut Slovenije in Hidrometeorološki zavod LRS

OPOMORILO

PRIDELOVALCEM KROMPIRJA:
 Koloradski hrošč se je v letošnjem letu pojavil povsod v velikih množinah in ponekod resno ogroža krompirjeve rastline. Posebno požrešno so njegove ličinke, ki obdajajo zeleno krompirjevo cimo tako, da to lahko popolnoma uničijo.
 Opozarjamo kmetijske zadruge in kmetovalce, da posvetijo pozornost kloradskemu hrošču, če ne, naj jih zadruge naročijo pri trgovskih podjetjih Agrotehnika ali Kmetijski magazin v Ljubljani.
 Kmetijski inštitut Slovenije

RADIO IZPRTI ANP

Sporod za torek, 9. julija 1957.
 Poročila: 5.05-6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.30, 22.00, 22.55.
 5.00-7.00 Dobro jutro, dragi poslušalci (pisan glasbeni sporod) - vmes ob 6.30-6.40 Reklame - 6.40-6.45 Naš jedilnik - 7.10-8.00 Zabavni zvoki - vmes bo 7.30-7.45 Cielbanom - dober dan! - (Pesmi Dušana Mevlje) - 8.05 Veder jutranji sporod narodnih pesmi - 8.35 Igrajo mali instrumentalni ansambli - 9.00 Urinki iz literature - Franc Fühmann: Božja sodba - II. - 9.20 Bela Bartok: Prva orkestralna suita - 10.10 Od melodije do melodije - 11.00 Za dom in žene - 11.15 Jugoslovanski solisti vam pojo in igrajo - 12.00 Trideset minut za ljubitelje narodnih in domačih vlog - 12.30 Kmetijski nasveti: Ine. Jakob Ferjan: Ali molzna ali pitovna vzreja. - 12.40 Richard Strauss: Burleska za klavir in orkester - 13.15 Pester operni sporod - 14.00 Skladbe slovenskih avtorjev Igra Mariborski instrumentalni ansambel - 14.20 Radijski leksikon - 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 15.15 Zabavna glasba vmes reklame - 15.40 Radijski roman: Edih Koča Kit - imenovan tudi Veliki Mak - VI. - 16.00 Popoldanski simfonični koncert - 17.10 Zabavna in plesna glasba na tekočem traku - 18.00 Sportni tednik - 18.30 Iz zakladnice jugoslovanskih samospevov - 18.50 Razgovor o mednarodnih vprašanjih - 19.00 Radijski dnevniki - 20.00 Hrvatske umetne in narodne pesmi poje Ljubljanski komorni zbor - 20.30 Radijska igra - Wolfgang Weirauch: Japonski ribiči (ponovitev) - 21.15 Igrajo zabavni orkestri - 22.15 Sestanek s plesnimi orkestri - 23.00-23.15 in 23.30-24.00 Odaja za tujino (prenos iz Zagreba)

II. program
 14.00 Melodije v gosjem redu - 15.00 Napoved tisa, poročila in vremenska napoved - 15.10 Ljubljanska kronika in obvestila - 15.25-16.00 Slavne solistke-virtuozinke - 22.15-23.00 Nočni koncert

MARIBORSKE VESTI

Dežurna lekarna
 Torek, 9. julija lekarna »Studenti«, Gorkega ul. 18.
 Sreda, 10. julija lekarna »Center«, Gosposka ulica 12.

KINO

»PARTIZAN«: ameriški film »Cas obračuna«.
 »UDARNIK«: češki film »Vest«.
 Umrlj sot Ana Kugl, 68 let, inv. upok., Sl. Bistrica; Ana Menner, 65 let, druž. upok.; Kara Kamplin, 60 let, delavec, D. Lendavske gor.; Edvard Borlak, 34 let, uslužbenec; Jera Perger, 81 let, druž. upokolenka; Mirica Brumen, 3 leti, otrok, Murski vrh; Ludvik Urbančič, 71 let, upokojenec; Klemen Skorjanec, 87 let, soc. podpiranec; Ivan Cepe, 46 let, delavec, Šober; Egon Dorčić, 3 leta, otrok, Ranca.

CELJSKE VESTI

»METROPOL«: nemški film »Stotnik in njegov junak«.
 »UNION«: francoski barvni film »Sentimentalna noč«.
 LETNI KINO: francoski barvni film »Graf Monte Cristo«, II. del, v glavni vlogi Jean Marais in Lia Amanda.

17 MURSKÉ SOROTE

»PARK«: češki film »Kavarna na glavni cesti«, Predstava ob 20.

MALI OGLASI

SPREJMEM ZASTOPSTVO za tekstil, konfekcijo ali prehrabeno blago na osnovi honorarja in odstotka. Stalno živim v Zagrebu, lahko potujem. Imam 18 let trgovske prakse. Ponudbe na oglasni oddelek pod številko 767.
 RADIO znamke »Kosmaj«, prva serija, dobro ohranjen, sodno prodam. Naslov v upravi LP, 747-p POKSTERIJI, misliti z rodovnikom, napredaj. Naslov v oglasnem oddelku LP. 1915

Tobačna tovarna v Ljubljani

razpisuje po pravilniku o oddajanju gradbenih objektov in del št. 10 (Uradni list FLRJ št. 13/57)

I. javno pismeno licitacijo

za oddajo gradbenih, obrtniških in instalacijskih del za dve enaki stanovanjski zgradbi v Ljubljani, Oražmova ulica

PREDRAČUNSKA VREDNOST ZA VSA DELA ENE ZGRADBE ZNAŠA 31.371.742 DINARJEV

Rok za dovršitev vseh del je do 15. junija 1958, III. faze pa najkasneje do 1. decembra 1957.
 Licitacija bo 25. julija 1957 ob 10. uri v upravi Tobačne tovarne v Ljubljani, Tržaška cesta 2.
 Varščino v znesku 1% od proračunske vsote je treba predložiti z garancijskim pismom banke najkasneje do pričetka licitacije. - Ponudbe morajo biti opremljene po čl. 15 in 16 pravilnika o oddajanju gradbenih objektov in del.
 Ponudbam je treba predložiti priloge po čl. 17 gori imenovanega pravilnika.
 Ponudbe bomo sprejemali na dan licitacije dne 25. julija 1957 do 10. ure v upravi Tobačne tovarne v Ljubljani.
 Licitacijski elaborati in splošni pogoji bodo interesentom na razpolago od 10. julija 1957 dalje vsak delovni dan od 10. do 12. ure v Upravi Tobačne tovarne v Ljubljani.
 Ponudniki morajo pred pričetkom licitacije plačati predpisano občinsko takso v znesku 7555 din v gotovini za vsako zgradbo.

Uprava Tobačne tovarne v Ljubljani

Po dolgi in mučni bolezni nas je zapustil naš član občinskega odbora SZDL, član ZB ter rezervni poročnik JLA tovariš

LOJZE ŠTULAR

predsednik občine Ljubljana-Sentvid
 odlikovan z visokimi odlikovanji ter neutrudljivi borec za izgradnjo socialistične družbe

Pogreb nepozabnega tovariša bo v torek, 9. jul. 1957, ob 18. uri izpred občinske hiše v Sentvidu na šentviško pokopališče.

Slava njegovemu spominu!

Ljubljana-Sentvid, 8. julija 1957.

OBČINSKI ODBOR SZDL
 OBČINSKI ODBOR ZB
 OBČINSKI ODBOR ZRO
 OBČINSKI KOMITE LMS
 OBČINSKI SINDIKALNI SVET

De-De
 TOALETNO MILO

VESTI IZ KRANJA

KINO
 »STORŽIČ«: amer. film »Vzhodna zahodna stran«. Predstavi ob 17.30 in 20. V glavni vlogi Ava Gardner, Barbara Stanwyck, Van Heflin in James Mason.

Vesti z Jesenic in okolice

Zdravniško dežurno službo ima na Jesenicah dr. Milan Čeh. Cesta maršala Tita.

KINO
 »RADIO«: ameriški film »Gospod 880«. Predstavi ob 18 in 20. V glavni vlogi Burt Lancaster. Danes zadnjič.
 »PLAVZ«: ameriški barvni film »Pot v Hollywood«. Predstavi ob 18 in 20. V glavni vlogi Doris Day. Danes zadnjič.

VESTI IZ TRBOVELJ

KINO
 »DELAVSKI DOM«: mehiški film »Mladí Juarez«.

Zaradi stalnega dviga proizvodnje in razširitve števila izdelkov potrebuje

TOVARNA KABLOV »MOŠA PIJADE« V SVETOZAREVU

naslednje osebe:

- 10 strojnih inženirjev starejših in začetnikov za delo v obratih
- 5 elektro-inženirjev za delo v obratih
- 5 inženirjev-tehnologov
- 10 strojnih tehnikov
- 10 elektrotehnikov
- 5 ekonomistov
- 2 daktilografa z znanjem tujih jezikov (angleščine ali nemščine)
- knjigovodjo-bilancista za šefa finančnega knjigovodstva

Samska stanovanja so zagotovljena takoj, družinska pa oktobra 1957.

Plača po tarifnem pravilniku oziroma po dogovoru.

Ponudbe s podatki o dosedanjem delu pošljite na naslov podjetja do 1. avgusta 1957.

2182

VSEM OBČANOM NAŠE OBČINE SPOROČAMO ŽALOSTNO VEST, DA JE PO DOLGI IN MUČNI BOLEZNI PODLEGEL

LOJZE ŠTULAR

PREDSEDNIK NAŠE OBČINE

ODLIKOVAN Z REDOM ZA HRABROST, REDOM ZASLUGE ZA NAROD III. STOPNJE, REDOM BRATSTVA IN EDINSTVA II. STOPNJE TER REDOM DELA II. STOPNJE

POGREB NEPOZABNEGA PREDSEDNIKA BO V TOREK, 9. JULIJA 1957, OB 18. URI IZPRED OBČINSKE HIŠE V SENTVIDU NA SENTVIŠKO POKOPALIŠČE

OHRANILI GA BOMO V NEPOZABNEM SPOMINU!

LJUBLJANA-SENTVID, 8. JULIJA 1957

OBČINSKI LJUDSKI ODBOR LJUBLJANA-SENTVID

DOLGA ZAVRATNA BOLEZEN JE IZTRGALA IZ NAŠE SREDINE CLANA SEKRETARIATA OBČINSKEGA KOMITEJA ZVEZE KOMUNISTOV LJUBLJANA-SENTVID TOVARIŠA

LOJZETA ŠTULARJA

PREDSEDNIKA OBČINE LJUBLJANA-SENTVID

VZORNEGA KOMUNISTA TER ODLOČNEGA BORCA ZA ZMAGO PRAVIC DELOVNIH LJUDI BOMO OHRANILI V TRAJNEM SPOMINU

LJUBLJANA-SENTVID, 8. JULIJA 1957

OBČINSKI KOMITE ZA LJUBLJANA-SENTVID

VAŽNO SPOROČILO POTROŠNIKOM CEMENTA!

»SLOBODA« tovarna cementa Zagreb-Podsused

obvešča svoje odjemalce, da z 10. julijem letos

znižuje cene cementa za 400 din pri toni

In bodo od tega dne naprej veljale naslednje cene za tono fre vagon ali vozilo v tovarni:

PC-250	9.800 DIN
PC-350	11.800 DIN
PC-450	12.000 DIN

770

Drobne ZANIMIVOSTI

POROKA NA STREHI
Schoshone Frischwasser se bo poročila z Američanom Williamom Sternom na ravni strehi hiše svojih staršev v Wemblesy. Novoporočenca sta naprosila poročni urad, naj jima gre na roko, ker sta pripadnika verske ločine, ki ne dovoljuje drugačne poroke. Poročni urad je pristal na njuno željo pod pogojem, da plačata 50 funtov posebno pristojbino in dasta matičarju 2 funta nagrade. Vzrok: nevarno okoliščine...

Veliki pokrovki je podobna naj-novejša kovinasta igrača, ki jo je izdelal neki francoski mehanik. Posoda ima izbočeno in okrepljeno dno, tako da se otroci držijo za ročice in se zibljejo v njej. Bajce je igrača zelo zabavna.

KDO JE KRIV NESREČE?

Komisija, ki je proučevala vzroke za hudo rudniško nesrečo v Belgiji - lani avgusta je izgubilo življenje 263 rudarjev - je ugotovila kar 89 možnosti. Vse se v glavnem nanašajo na slabe naprave v rudniku, česar so krivi lastniki. Do nesreče je prišlo, ko je dvigalo pretrgalo električne kable in se je strupeni plin, ki je nastal zaradi ognja, širil po rudniškem prezračevalnem sistemu do globine 900 m.

TUDI RUSI IMAJO MAJHNE MOTORJE

Majhna motorna kolesa so postala v zadnjem času priljubljena po vsem svetu. Zato je tudi neka moskovska tovarna začela serijsko izdelovati prve domače motokuterje. Sovjetski motor ima dvotaktni motor in doseže pri polni obremenitvi okoli 90 km na uro. Kakor poročajo, bodo začele izdelovati takšna motorna kolesa še nekatere druge sovjetske tovarne.

Enajstletni Robert Tipton iz Marylanda je že pred leti izgubil obere, vendar se vozi s kolesom, ki ga krmari z mehaničnimi rokami, pritrjenimi na ramena, kot kaže posnetek. Načrte za te mehanične roke je pripravilo 28 znanstvenikov washingtonskega laboratorija za rakete. Deček zdaj krmari svoje kolo tako, da pritiska z brado na ploščico, ki jo ima na prsih, in pa z rameni.

ALANDSKO OTOČJE

Otočje Aland ali Ahvenanama v Baltiku tvori 6500 otokov, otokov in čeri, med katerimi je le 80 naseljenih. Največji otok je Aland, ki meri 640 kvadratnih kilometrov. Otočje je zaradi zemljepisnega položaja pripadlo leta 1921 po sklepu Društva narodov Finski, čeprav prebiva na njem 96 odstotkov Svedov, ki pa imajo kulturno in ekonomsko avtonomijo.

HIEROGLIFI so ga izdali

LAŽNI ARHEOLOG JE HOTEL ODNESTI ZGODOVINSKE DRAGOCENOSTI KI JIH JE NAŠEL V SARKOFAGU

Odkritje nove piramide v Egiptu je dobilo nepričakovan epilog. Sprevrilo se je v dramatično dirko za človekom, ki je vodil izkopavanje, in se zaključilo z njegovo aretacijo v trenutku, ko se je hotel z letalom odpeljati v New York. S seboj je imel polne kovčke dragocenosti, ki jih je našel v piramidi, pri vsem tem pa so imeli hieroglifi odločilno vlogo.

Kakor je znano, dela na področju Demaura že tri mesece egiptovsko-ameriška znanstvena skupina pod vodstvom Charlesa Mewsesa. Tej odpravi je uspelo nekaj, za čimer so zaman težile že mnoge druge pred njo: svetu je sporočila najdbo nove piramide. Pravzaprav so odkopali samo temelje, ker se je stavba že davno podrla, odkrili pa so tudi hodnik, ki je peljal v štiri podzemeljske prostore. V zadnjem izmed njih je bil sarkofag.

Da pa odkritju je Mewses povedal, da so sarkofag verjetno odprli že poprej nekoč, ali pa ni bilo v njem faraonovega trupla, zakaj člani so našli le na nekaj vaz. Mewses je tožil, da se ne počuti dobro, zato je odšel v svoje stanovanje, še poprej pa je izročil vaze znanemu egiptovskemu arheologu prof. Selimu Hasanu, da bi ta razvozal na njih vreznane napise.

Najvišja vrata

Verjetno najvišja vrata na svetu imajo v berlinskem gledališču »Friedrich Schiller«. Ta vrata so visoka 7,7 m, skozi pa lahko spravijo sleherno kuliso.

Hieroglifi so temu profesorju povedali, da je piramida iz časa trinajste dinastije, torej približno iz leta 4400 pred našim štetjem, in da jo je zgradil gornjeegiptovski vladar Amni Aamu. Vsebovali pa so ti zapiski še nekaj: celotni seznam vseh predmetov, ki naj bi spremljali umrlega faraona »na poti na oni svet«. Teh predmetov seveda ni bilo. Profesor je domneval, da so jih odnesli neznanji vlomilci pred mnogimi stoletji, ali pa...

Prof. Hasan se je odpravil iskat Mewsesa. V upravnih pisarni ga ni bilo, prav tako tudi ne v stanovanju. Služničad mu je povedala, da je Američan odpotoval »za nekaj dni«. Ob tem je dobival profesorjev sum konkretnije podoba. Hasan je zadevo prijavil policiji, ki je poslala na letališče nekaj agentov. Za vsak primer so tudi telefonirali letališčnim cariniskim oblastem, naj zadržijo določenega potnika, ki bo imel s seboj kovčke s takimi in takimi predmeti, ki so jih našli po seznamu na vazah.

Ta varnostni ukrep je bil povsem upravičen, ker je potnik že bil na letališču. Charles Mewses je bil presenečen, ko so začeli carinški organi zavlačevati pregled njegove prtljage: vsak predmet posebej so primerjali z nekakšnim seznamom, ki so ga imeli v rokah. Letalo se je dvignilo, ameriški arheolog je ostal na carini.

Hieroglifi so povedali resnico. Ovrgli so Mewsesovo trditev, da je vse te predmete kupil pri neznanem antikvarju. Ko so v kovčkih odkrili skrivne predale in v njih predmete, ki jih je arheolog našel v piramidi, ni bilo nobene-

ga dvoma več. Med drugim so našli cariniki papiruse in posebne zlate lističe, s kakršnimi so Egipčani pokrivali obraze svojih mumij. Ameriški arheolog se je ob vsem tem onesvestil.

Dosedanja preiskava je pokazala nekaj zanimivih dejstev. Domnevajo, da Mewses sploh ni stala piramida. Zaradi neznanosti osnovne ploščke, ki zavzema komaj 50 kvadratnih metrov, domnevajo, da gre za ne- navadno štirioglasto grobnico.

Bližina morske obale in očkova spretnost sta priskrbeli mali Lindi Shaw mrožka, ki ga je oče ujel, ko je bilo mladičku komaj nekaj dni. Nesel ga je domov, kjer ga je potrpelivo hranil v glavnem s mlekom in sladkorjem, zdaj pa sta Linda in mrožek nerazdružna prijatelja, kot kaže posnetek

NAJSLOVITEJŠA ZGRADBA V ŽADRU

Skoraj vsa naša mesta ob Jadranu imajo kakšno monumentalno zgradbo, ki je razen tega, da označuje najpomembnejšo kulturno dediščino preteklosti, hkrati tudi največja urbanistična značilnost. Kakor sta za Split najbolj značilna Peristil in cesarski mavzolej, v Šibeniku in Trogiru katedrala ter v Dubrovniku orjaška obzidja in trdnjave, tako je v Zadru najpomembnejša značilnost Donatova rotunda, najbolj monumentalna zgradba zgodnjega srednjega veka. Zgradili so jo v začetku enajstega stoletja, ko se je v Zadru naglo spreminjal sestav prebivalstva, predvsem zaradi doseljevanja hrvatskih naseljencev iz zaledja.

Doseljeni Hrvati so si že v kratkem izbojevali dokaj močan vpliv na življenje v mestu. Njihovo arhitektonsko pojmovanje je nedvomno znatno vplivalo tudi na graditev Donatove monumentalne zgradbe. Graditelji so vzdali v temelje ostanke antičnih arhitektur, vendar gre v celoti za močno in monumentalno delo s kmečkimi značilnostmi. Zaradi solidne gradnje se je ta dragoceni spomenik naše kulturne preteklosti dobro ohranil vse do naših dni.

ZA DOBRO TOLO

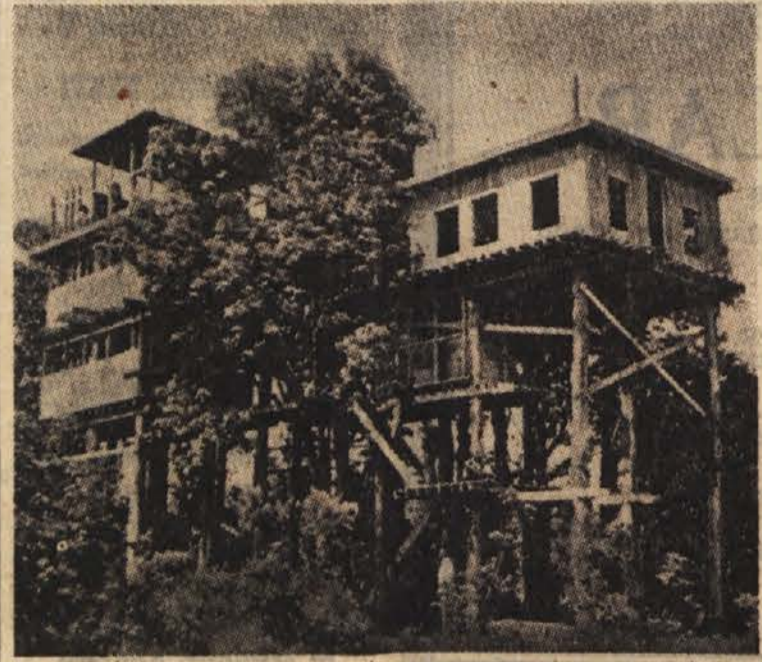
PRIHAJAJO...
Tik pred smrtjo je bil znan francoski skladatelj Berlioz na koncertu svoje glasbe.
»Prihajajo, prihajajo!« mu je rekel znanec, ki je hotel s tem povedati, da prihaja čedalje več ljudi poslušat Berliozove skladbe.
»Da, da,« se je nasmehnil Berlioz, »oni prihajajo, jaz pa odhajam!«

HEMINGWAY IN FILM

Velika ameriška filmska družba je poabila Hemingwayja na interno predstavo najnovejšega filma. »Zelo mi je všeč,« je rekel Hemingway po predstavi. »Kdo pa je napisal scenarij?«
»Vi,« mu je odgovoril režiser. »Film smo posneli po vašem romanu.«
Pisatelj se je čudil: »Tega ne bi nikoli uganil. Vendar pa sem našel o njem nekaj dobrih mišlivoz za roman. Ali jih smem uporabiti?«
Režiser mu je odgovoril: »Lahko, toda le pod pogojem, da nam takoj daste pravico do sne-manja.«

Zvesti slon

Na splošno velja pes za najbolj zvesto žival, ponekod pa pripovedujejo o slonih, da njihova zvestoba celo prekaša pasjo. Tako je na primer imel slon v newyorškem živalskem vrtu zelo rad svojega skrbnika. Nekoč sta se slonji čuvaj in upravnik živalskega vrta sporekla, čuvaj je izgubil službo, slon pa je dobil novega rejnika. V znamenje protesta je žival napovedala gladovno stavko. Trobila je po cele noči in klicala starega čuvaja. Uprava živalskega vrta je priljubljenega skrbnika spet nastavila in mu celo zvišala plačo.

V Aberdarskem narodnem parku v Keniji imajo kaj zanimiv hotel, ki ga kaže slika. V sobe se pride po lestvah, gostje lahko ponoči prisluškujejo glasovom pragozda, podnevi pa hodijo po podzemeljski jami pri Nyeriju. Bajce ima hotel »Drevesna krošnja« vedno dovolj obiskovalcev

JAPONSKI AVTOMOBILČKI

Neka japonska industrijska družba za proizvodnjo avtomobilov - Toyota Motor Company - zadnje čase pospešeno izdeluje načrte za proizvodnjo cenениh in hitrih majhnih avtomobilov. Japonski podjetniki pričakujejo, da bodo s temi avtomobili, ki jih bodo čez leto ali dve vrgli v velikih količinah na svetovni trg, kmalu osvojili kupce po vsem svetu, posebej seveda avtomobiliste ZDA. Komercialni ravnatelj te družbe upa, da bodo samo ZDA uvozile na leto do 400.000 takšnih avtomobilov, ki naj bi postali tam »drugo družinsko prevozno sredstvo«. Povpraševanje po takšnih avtomobilih narašča iz leta v leto po vsem svetu.

segali pa bi hitrost nad 100 km na uro. Novi model, katerega serijsko proizvodnjo zdaj pripravlja omenjena japonska družba, naj bi bil v določenem smislu oddaljena varianta »ljudskega avtomobila«, ki so ga začeli izdelovati na Japonskem lani. Po osnovnih značilnostih spominjajo ti avtomobilčki na italijanske »Fiat 600«, ki jih zdaj po licenci izdelujejo že tudi v Kragujevcu. Japonski »ljudski avto« ima štiri sedeže, dvojna vrata in motor 609 kubičnih centimetrov z diferencialom na zadnji osi.

Zanimivo je omeniti tudi to, da je dalo pobudo za takšen avto japonsko trgovinsko ministrstvo. Po tej zamisli bi to moral biti avto, ki bi ga bilo mogoče prodajati za nekaj nad 200.000 din. Ta-

Lasje v dveh barvah

Ameriški frizerji imajo težave, ker si morajo vsako leto izmisliti novo modno barvo za ženske lase. Kaže, da jim je začelo zmanjkovati domišljije, saj napovedujejo za prihodnje leto dvobarvne lase, in sicer plave in črne. Načelo bo pač, da bodo lasje na isti glavi imeli dve barvi. Pravijo, da možje nimajo ničesar proti tej »iznajdbi«, ker bodo poslej imeli vtis, da imajo dve ženi...

Leopardova

ROLAND BERRY

SARA

»To je res,« je zamišljeno pritrdil Leigh Ryes. »Otroški obraz je bil prepričan,« je nadaljeval Frogget, »da bo imel že v kratkem dovolj denarja, nameraval je celo kupiti avto. Prav gotovo je nekaj vedel o tistem umoru, pa je najbrž skušal dobiti primeren delež.« Frogget je vstal. »Povedal vam bom, kaj zdaj nameravam. Ves Soho bom prevrnil, moram in tudi bom izvedel...«
»Bojim se, da ne boste v Sohu izvedeli ničesar,« mu je Allan Wilton skočil v besedo. »Malo bo treba razmisliti. Otroški obraz je prišel pred petimi dnevi iz zapora. In kaj je storil? Novo obleko si je kupil in je s tem zapravil ves denar. Zakaj? Zato, ker je že takrat vedel, da bo kmalu, v najbližji bodočnosti dobil denar. Če zdaj skušamo uganiti, kje bi lahko izvedel za ta vir bogastva, moramo na kraj, od koder je prišel: Dartmoor! Zapor! Wilton je skočil s stola in se živahno sprejedil po sobi. »Zapor! Aha!« je bil ves iz sebe.
»Zakaj pa tako zamaknjeno govoriš o zaporu?« ga je vprašal Ryes.
»Zdaj sem se spomnil, zakaj tistega nakita ni nihče skušal proučiti. Kaj če je tisti zločin-

nec... Eh, to je treba preiskati! Leigh! Takoj mi priskrbi propustnico za darmoorske zapore! Zame in za Froggeta! Meni in Froggetu bo prav gotovo...«

Leigh Ryes je skril nasmeh: »Kaj bo z jadralno regato v Cowesu?«

Allan Wilton je z odločno kretnjo pgnal iz spomina misel na elegantni športni teden: »Kaj me zdaj briga regata!«

Inšpektor James Frogget je predlagal, naj bi se peljala v Dartmoor zgodaj zjutraj, Allan Wilton pa je vztrajal pri nočnem vlaku. »Tako bova dovolj zgodaj v Exetru, kjer si bova na policiji izposodila avto. Zdaj pa imava še dovolj časa, da si ogledava prostor, kjer je bil umorjen Otroški obraz. Tudi mrliča bi rad videl,« je dejal Wilton.

Komisar je šel s Cranom in Froggetom v pisarno višjega inšpektorja. Crane je bil odlične volje. Kar samo se mu je smejalo, ko je spoznal, da bo sodeloval pri preiskavi te zadeve, tega umora tudi Allan Wilton. »Ko sem vas opazil, komisar,« je veselo spregovoril, »se mi je odvalil kamen od srca.«

»Le nikar preveč samozavesti, Crane,« se je branil Allan Wilton. »Pri tej zadevi sem se že pred tremi leti pošteno opek. Zdi se mi, da imamo nasprotnika, ki nam je popolnoma dorasel.«

»Vam pač ni nihče dorasel, komisar,« je mirno povedal Frogget. »Prav gotovo je še vrsta drugih reči, zaradi katerih je ostal tisti umor pred tremi leti nepojasnen. Vidite, včasih minejo leta, potem pa se nenadoma pokažejo nove niti. Popolnega zločina ni.«

»Je, Frogget, prav gotovo je. Zločin je popoln takrat, kadar mi sploh ne izvemo, da se je zgodil.«

»To prav rad priznam. Če pa vemo, da se je zgodil zločin,« je vztrajal pri svojem, »ste vi prav gotovo človek, ki ga bo prej ko slej razkril.«

Wilton se je komaj zaznavno nasmehnil. »Počasneje se čutim ob tem vašem zaupanju, dragi Frogget. Zares me veseli, vedeti pa morate, da tudi jaz nisem nadčlovek. Res je sicer, da imam za ta poklic nekaj posebnega daru, toda tega imajo tudi drugi, na primer vi.«

»Jaz imam samo dober nos,« je Froggetu pohvala dobro dela.

»To je isto, prijatelj! Dober nos, dober spomin, sposobnost hitre misli in naglega sklepa, vztrajnost in pridnost, vse to pomešajte, pa boste dobili dobrega kriminalista. Glej no, podčastnik Vanstone!«

Thomas Vanstone se je počasi vlekel po stopnicah in se pridružil onim trem. Prijazno je pogledal, si obrisal dlan na hlačah in potem stisnil Wiltonovo roko, ki se mu je ponudila v pozdrav. »No, pa smo spet skupaj,« se je zasmehal komisar. »Mislim, da bo Vanstone tudi nastopil, kaj?«

Prekijasti podčastnik je mračno prikimal. »Seveda bom, žal pa za sedaj še ne morem povedati kaj posebnega.« Obrnil se je h Cranu: »Skoraj vse sem oblezel, šef, pa nisem našel trgovca, ki bi kdaj videl kako leopardovo šapo. Preostane le še nekaj trgovin v Chelsi. Te si bom ogledal jutri, danes so jih že zapril.«

Crane je odprl vrata v svojo sobo in spustil komisarja naprej. Višji inšpektor je pripravil stol in izročil Allanu Wiltonu drobnik akt o umo-

ru Winthropa Lewisa z vzdevkom Otroški obraz. Vanstone je obstal pri vratih in pomagal inšpektorju Froggetu. »Pred vašo pisarno čaka Kurja slepota, inšpektor. Ni hotel povedati, kaj bi rad, z vami osebno hoče govoriti.«

»Kurja slepota? Takoj bom...« Frogget je že izginil skozi vrata.

Vanstone je potegnil iz žepa svojo hladno pišto, jo željno poduhal in jo spet spravil v žep. Višji inšpektor mu je strogo zabjadel, da v njegovi sobi ne sme kaditi svojega smrdljivega tobaka, drugega pa ni maral.

Allan Wilton je pazljivo prebral akt. Zapiskov si ni delal. Kar je enkrat prebral, si je tudi zapomnil, tako dober spomin je imel. Ni še prebral do konca, ko je inšpektor Frogget sunil v vrata in porinil skozi nje čokatega moža, ki je v zadregi mežikal.

»Kar naprej, Kurja slepota, tule boš zapel svojo kitic!« je spodbudno dejal Frogget, ki sta ga komisar in višji inšpektor presenečeno pogledala. Nato je pojasnil: »Nekaj bo povedal.«

»Povedati pravzaprav nočem ničesar,« je močakar iztisnil iz sebe. »Za vse na svetu ne grem pred sodnika!«

Allan Wilton je takoj vedel, za kaj gre, zato je vstal in stopil k močakarju. Izvrstno je znal ravnanj s takimi ljudmi. »Saj vam ne bo treba pred sodnika,« je prijazno povedal. »Tu smo sami med seboj, nihče ne bo izvedel tistega, kar nam boste povedali.« Iz žepa je potegnil tobaknico in jo odprto ponudil močakarju. »Ali bi cigareto? Lahko jo vzamete, dober tobak je... Zdaj pa se dajte semle in nam povejte, kje vas čevlji žuli. Najprej nam boste seveda povedali, kdo ste.«